

1 četvrtak, 07.09.2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.01h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite molim.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Molim sjednite.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro, svjedoče.
10 SVJEDOK: Dobro jutro.
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Moram Vas podsjetiti da je
12 svečana izjava koju ste dali na početku svog svjedočenja, da ćete govoriti
13 istinu, cijelu istinu i ništa osim istine, nešto što Vas još uvijek obavezuje i
14 od Vas se očekuje da kažete istu onu istinu za koju ste dali svoju riječ na
15 početku. I hvala Vam.
16 Gospodine Black, izvolite.
17 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.
18 SVJEDOK: SLOBODAN PERIĆ [nastavak]
19 Unakrsno ispituje G. BLACK: [nastavak]
20 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]
21 P: Dobro jutro, gospodine Periću.
22 O: Dobro jutro.
23 P: Juče ste izjavili da je jedina legitimna oružana sila u Hrvatskoj
24 negdje 1990. godine bila JNA. Sjećate li se da ste nam to rekli?
25 O: Da, rekao sam.
26 P: Pa, Vi smatrate da su hrvatske snage u to vrijeme bile nezakonite. Je
27 li tako?
28 O: Smatram.
29
30

1 P: Da li ste takođe smatrali i srpske oružane snage u Krajini u to
2 vrijeme nezakonitim?
3 O: To nisu bile oružane snage.
4 P: Vi ne poričete da su u Krajini u ljeto 1991. postojale srpske oružane
5 snage?
6 O: /Prijevod engleskog transkripta: Ne, nisu/ postojale.
7 P: Jeste li znali da je 1. aprila 1991. Izvršni odbor SAO Krajine
8 naredilo mobilizaciju Teritorijalne obrane SAO Krajine? Da li ste to znali tada
9 ili je to nešto što Vi u to vrijeme ili sada za to ne znate?
10 O: Ja ne bi rekao da su bile teritorijalne snage. Ja bi rekao da je to
11 bio narod pobunjen koji nije prihvatio ideologiju nove dolazeće HDZ stranke.
12 P: Bez obzira na ono protiv čega su bile i kakva im je bila ideologija,
13 oni su se zvali i oni su bili Teritorijalna obrana SAO Krajine. Je li tako?
14 O: Pa uzmimo da je tako.
15 P: Ali tako je i bilo i to je upravo ono što ja kažem. Nakon aprila
16 1991. godine Izvršni odbor SAO Krajine je stvorio Teritorijalnu obranu SAO
17 Krajine i onda su je osnivali tokom 1991. I to je tako, zar ne?
18 O: Tačno. Bio je izazvan i prinuđen da to uradi. Narod je bio izazvan i
19 prinuđen da to uradi. Jer je narod srpski u Hrvatskoj izbačen iz Ustava kao
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 konstituiivni /sic/ narod.

2 P: Oprostite da Vas prekinem, gospodine. Mnogo ćemo brže ići ako se
3 fokusirate na moja pitanja i odgovorite samo na pitanja umjesto da držite
4 govore. Vi ste prvim riječima odgovorili na moje prethodno pitanje i nije bilo
5 potrebno da nastavljate. Moje sljedeće pitanje je ovo: U ljeto 1991. postojale
6 su i jedinice srpske policije. Je li tako?

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gdje?

8 G. BLACK: [simultani prijevod] U Krajini.

9 SVJEDOK: Tačno.

10 G. BLACK: [simultani prijevod]

11 P: Hvala. Vrat ćemo se kasnije na ovu temu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja bih želio da dobijem odgovor.
13 Pošto je svjedok odgovorio "da, tako je" na pitanje koje bilo slučaj... Znači
14 nakon aprila 1991. to je kada je Izvršni odbor SAO Krajine stvorio Teritorijalnu
15 obranu SAO Krajine i oni su ustanovljavali te snage od 1991. I odgovor je bio
16 "da, to je tako".

17 Pitanje je zatim: "Da li su one bile zakonite?" Odnosno: "Da li su i one
18 bile nezakonite?" I mislim da je to pitanje koje je postavljeno. To je
19 originalno pitanje.

20 SVJEDOK: Da... da su bile nezakonite. Samo Predsedništvo SFRJ tadašnje
21 je konstatovalo da su svi nelegalni sastavi van oružanih snaga, praktično
22 nezakoniti. Praktično nezakoniti. I u tom smislu je i izdalo uredbu o
23 razoružanju nelegalnih sastava.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. U Vašem su odgovoru dvije
25
26
27
28
29
30

1 kontradiktorne izjave. Rekli ste da li su bile zakonite - jesu. A onda ste rekli
2 da su bile nezakonite. Molim Vas samo da odgovorite samo jedanput na moje
3 pitanje. Teritorijalna obrana SAO Krajine koja je osnovana u aprilu 1991. - da
4 li je ona bila nezakonita? Da ili ne?

5 SVJEDOK: Časni Sude, ne može se odgovoriti sa "da" ili "ne".
6 Referendumom -

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Bojim se da ću morati da Vas
8 prekinem. Vi morate da kažete "da" ili "ne" jer postoji odgovor "da" ili "ne" na
9 ovo pitanje. Ovo je vrlo jednostavno i direktno pitanje.

10 Na osnovu Vašeg jučerašnjeg iskaza da su jedine legitimne oružane snage
11 1991. bile JNA. I pitanje se onda postavlja gdje onda spada Teritorijalna obrana
12 SAO Krajine i da li je 1991. ona bila nezakonita snaga. "Da" ili "ne"? To je
13 jednostavno i direktno pitanje koje se zasniva na Vašem iskazu.

14 SVJEDOK: Nije bila nelegalna.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo.

16 Možete nastaviti, gospodine Black.

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

18 P: Kako možete onda objasniti da dok oružane snage Hrvatske smatrate
19 nezakonitim, Vi ne smatrate nezakonitim srpske oružane snage. Ili sam Vas
20 pogrešno shvatio?

21 O: Vi ste me pogrešno shvatili. Smatram da nisu nelegalne zato što je
22 srpski narod proveo referendum sa ciljem da izbori svoje pravo da ostane u
23 sastavu Jugoslavije, na isti način kao i Hrvatska što je imala prav...
24 izborila... kao što je Hrvatska htela secesiju. I samim tim činom da se narod

25

26

27

28

29

30

1 opredeli da ostane u sastavu Jugoslavije, smatram da imaju pravo da se
2 organizuju i vojno.

3 P: Sada, znači, mijenjate standarde zakonitosti. Vi ne kažete sada da je
4 samo JNA bila legitimna snaga, već kažete da su i Srbi bili legitimna snaga zato
5 što su održali referendum u kojem su rekli da žele da ostanu u Jugoslaviji. To
6 je ovo što sada kažete. I to je za vas test zakonitosti.

7 O: Za mene je tako.

8 P: U suštini Vi kažete... ne... Ustvari, da Vas pitam zbog čega je to
9 tako? Da li je to zbog toga što JNA i Srbi imaju iste ciljeve, da li to kažete?
10 Da li je to razlog zašto su srpske oružane snage u Krajini legitimne?

11 O: Isti cilj je bio: ostanak u zajednici naroda u Saveznoj Republici
12 Jugoslaviji. Taj je cilj imala JNA i imali su Srbi u Hrvatskoj isti cilj da
13 ostanu u sastavu Jugoslavije.

14 P: Ali do ljeta 1991. naravno i Hrvatska i Slovenija su objavile svoju
15 nezavisnost. Prema tome, više i nije bilo Jugoslavije, zar ne?

16 O: To je nasilna secesija. A nije secesija po dogovoru nego nasilna.

17 P: Ali srpska Teritorijalna obrana i policija u Krajini, oni nisu bili
18 rezultat bilo kakvog sporazuma; sasvim sigurno ne sporazuma sa Hrvatskom, zar
19 ne?

20 O: Polazim od toga da svaki narod ima pravo da odlučuje o svojoj
21 sudbini, pa i srpski narod.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A da li to uključuje onda i hrvatski narod u Hrvatskoj?
2 O: Oni su to svoje pravo iskoristili s drugim metodama.
3 P: A na koje to različite metode mislite?
4 O: Mislim na to... Hrvatsku niko nije tjerao u sastav Jugoslavije.
5 Odlukama Drugog zasjedanja AVNOJ-a 1943. Hrvatska i Slovenija su dobrovoljno
6 ušle u sastav Jugoslavije. Ali isto tako je rečeno da to ne može biti jednostran
7 akt u slučaju otcepljenja i izlaska, nego mora bit dogovorno. Jer je prisutno
8 tad na AVNOJ-u bilo pravo da se... polazilo se od prava na samoopredeljenje.
9 Znači to pravo je bilo prisutno. Hrvatska je slobodno ušla u sastav Jugoslavije
10 i, ovaj, iz te Jugoslavije može izaći dogovorno, a ne može izići na silu.
11 P: Vi znači kažete da iako Hrvati imaju pravo na samoopredjeljenje, oni
12 ne mogu da ostvare to pravo osim ako se Srbi u Jugoslaviji ne slože s tim da oni
13 to pravo ostvare. To je ono što Vi kažete, zar ne?
14 O: U tom smislu kažem da ako se ide na secesiju, onda to mora biti uz
15 dogovor i ostalih članica zajednice. A ne može ići na silu, jednostrano.
16 Hrvatska ne priznaje odluku AVNOJ-a tu, nego je krenula putem nasilja. A
17 međutim, jedinu odluku AVNOJ-a koju priznaje, to je ono što njima odgovara,
18 unutrašnje granice da budu kao međunarodne. Ne može se nešto priznavati, a nešto
19 ne iz dogovora naroda.
20 P: Da se onda vratimo na moje pitanje. Vi kažete da premda Hrvati imaju
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pravo na samoopredjeljenje, oni ustvari ne mogu da ostvare to pravo osim ako se
2 Srbi u Jugoslaviji ne slože s tim i dopuste im da to pravo ostvare. To je ono
3 što Vi kažete, zar ne?

4 O: /nečujno/ /prijevod engleskog transkripta: "Ne samo"/ Srbi, nego svi
5 drugi narodi koji su činili Jugoslaviju.

6 P: Znači Hrvati ne mogu da ostvare svoje pravo na samoopredjeljenje osim
7 ako svi drugi narodi uključujući i Srbe ne pristanu na to i dopuste im da se
8 odcijepi. To je Vaš način kako ste gledali na stvari u to vrijeme.

9 O: U to vreme sam gledao da je pravo na samoopredelenje historijski
10 potrošeno od strane Hrvatske. To je pravo bilo prisutno 1943. na Drugom
11 zasedanju AVNOJ-a. Znači polazeći od prava, odluka AVNOJ-a kaže, polazeći od
12 prava naroda na samoopredelenje.

13 P: Oprostite, da se usredsredimo na 1990-e, jer to je ono što nas ovdje
14 zanima. A devedesetih godina Vi kažete, a ispravite me ako sam u krivu, da
15 Hrvati nisu mogli da ostvare svoje pravo na samoopredjeljenje bez pristanka Srba
16 i drugih naroda u Jugoslaviji. To je ono što Vi kažete. Znači, Vi ste rekli: Bez
17 sporazuma ili pristanka svih drugih naroda, Hrvati ne mogu ostvariti svoje pravo
18 na samoopredjeljenje.

19 O: /prijevod engleskog transkripta: "To je tačno."/

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospodine Black, zar Vam svjedok
21 nije objasnio da je njegovo mišljenje da je to pravo Hrvata bilo potrošeno 1943.
22 To je nešto što je on rekao.

23 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, nemam pojma šta to znači.

24 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To bi značilo da to pravo više ne
25
26
27
28
29
30

1 postoji, da je potrošeno.

2 G. BLACK: [simultani prijevod]

3 P: Svjedoče, Vi to razumijete. Vi kažete da je nakon 1943. Hrvati više
4 nisu imali pravo na samoopredjeljenje. Oni su ga potrošili, odnosno konzumirali
5 1943. i više nisu imali na njega pravo. Da li je tako?

6 O: Da.

7 P: Uprkos činjenici da se o samoopredjeljivanju govorilo u
8 jugoslavenskom Ustavu, ono više za Hrvate nakon 1943. nije postojalo. Da li je
9 to ono što Vi kažete?

10 O: /nečujno/ /prijevod engleskog transkripta: "Ne samo"/ za Hrvate. Za
11 sve narode koji su činili zajednicu u Jugoslaviji.

12 P: Što mislite kada kažete "ne samo za Hrvate, već i za druge narode"?
13 Da li mislite da kažete da pravo na samoopredjeljenje više nije postojalo ni za
14 jedan narod u bivšoj Jugoslaviji nakon 1943. i ovog sporazuma o kojem Vi
15 govorite?

16 O: Mislim na pravo republika, republika kao federalnih jedinica.

17 P: Znači po Vašem mišljenju pravo na samoopredjeljenje, da li je to
18 nešto što pripada republikama ili narodima?

19 O: To pravo prvenstveno pripada... pripada narodima. Ali narodima u
20 federalnim jedinicama.

21 P: Nisam siguran šta znači kada kažete da je to "pravo u prvom redu
22 pripadalo narodima". Da li su republike imale pravo na samoopredjeljenje?

23 O: Tada u odlukama AVNOJ-a to nije postojalo. U načelu se govorilo u
24
25
26
27
28
29
30

1 preambuli Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije da su
2 republike kao federalne jedinice pošle upra...upravo od prava naroda na
3 samoopredelenje. U preambuli Ustava SFRJ.

4 P: Da se vratimo na moje pitanje. Da li su republike imale pravo na
5 samoopredjeljenje ili je to nešto što je pripadalo samo narodima?

6 O: Ja sam rekao da je u odluci AVNOJ-a decidirano rečeno: narodi -

7 P: Oprostite, gospodine, da Vas prekinem ovdje. Nema potrebe da se
8 vraćamo na odluke AVNOJ-a i da nam dajete lekcije iz istorije. Jesu li republike
9 imale pravo na samoopredjeljenje? Vi ste mi nešto govorili o narodu. Ali ranije
10 Vi ste govorili o pravu koje su imale republike, a ja samo želim da znam da li
11 Vi nama kažete da su republike imale pravo na samoopredjeljenje.

12 O: Pa nisu.

13 P: Znači, ranije, kada ste govorili o pravu koje su imale republike kao
14 savezne jedinice, o čemu ste onda govorili?

15 O: Ja sam govorio o narodima koji žive u tim federalnim jedinicama. O
16 narodima. A u federalnoj jedinici Hrvatskoj po Ustavu su dva konstitutivna
17 naroda: Srbi i Hrvati i nacionalne manjine.

18 Da bi novim Ustavom Hrvatske Srbi bili izbačeni kao konstitutivni narod.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine, mi smo dobili mnogo iskaza o tome, pa neću od Vas tražiti
2 da ulazimo u tu temu. No samo još jedno konačno pitanje.

3 Praktično govoreći kako onda kažete da se pravo na samoopredjeljenje
4 može ostvariti od strane naroda u republikama? Prema Vama kako bi onda to
5 funkcionisalo i kako bi ti narodi ostvarili svoje pravo na samoopredjeljenje?

6 O: Pa, srpski narod u Hrvatskoj kao konstitutivni narod za donošenje
7 novog Ustava Hrvatske nije prihvatao secesiju, odvajanje od Jugoslavije. I ako
8 kao narod hrvatski narod u Hrvatskoj sebi uzima za pravo secesiju od
9 Jugoslavije, onda je srpski narod smatrao da i on ima pravo da odluči o svojoj
10 sudbini i da ne ide iz Jugoslavije, nego da ostane u Jugoslaviji, kao
11 najoptimalnijem obliku zajednice u kojem srpski narod u Hrvatskoj može
12 ostvarivat svoje interese.

13 P: Prema Vama, dakle da pretpostavimo da su Hrvati u Hrvatskoj odlučili
14 da žele da imaju zasebnu državu, da žele da ostvare svoje pravo na
15 samoopredjeljenje, da imaju nezavisnu državu, složiti ćete se da imaju pravo da
16 takvu odluku donesu. Da li je tako? Govorimo samo o pravima.

17 O: Budući da je Hrvatska bila država dva naroda, ne može samo hrvatski
18 narod sebi uzeti za pravo da donese odluku secesije. Srpski narod je
19 konstitutivni narod.

20 P: Pa, to i jeste moje pitanje. Pa se pitam: Vi kažete da hrvatski narod
21 ima pravo na samoopredjeljenje i Vi to ne osporavate. Ali praktično govoreći,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kako oni mogu da ostvare to pravo, ako ne mogu da donesu nikakve odluke bez
2 pristanka srpskog naroda u Hrvatskoj? Kako to treba prema Vama da funkcioniра?

3 P: Pa oni ni nisu hteli da saslušaju srpski narod koji hoće da ostane u
4 Jugoslaviji. Oni su jednas...jednostavno potezom pera izbacili srpski narod iz
5 Ustava kao konstitutivni narod. A u Bosni danas imate tri konstitutivna naroda.
6 Samo je srpskom narodu u Hrvatskoj uskraćeno to pravo da bude konstitutivan i da
7 odlučuje o sudbini Hrvatske zajedno sa hrvatskim narodom.

8 P: Gospodine, dozvolite da Vas prekinem. Niste odgovorili na moje
9 pitanje. A pitanje je: Praktično govoreći, po Vašem mišljenju, kako su Hrvati u
10 Hrvatskoj trebali da ostvare svoje pravo na samoopredjeljenje za koje kažete da
11 imaju. Ja samo pitam kako Vi smatrate da je to trebalo funkcionirati, praktično
12 govoreći?

13 O: Pa ja ne govorim o Hrvatima kao o narodu. Ja govorim o političkom
14 establišmentu Hrvatske koji je jednostavno hteo da ostvari to pravo, ali bez
15 Srba, bez pitanja Srba. Jer ih nije uvažio kao narod svojim normativnim
16 dokumentima, Ustavom. Jer Hrvatska je bila država i srpskog i hrvatskog naroda.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine svjedoče, dopustite da Vas
18 prekinem. Da li možete da odgovorite na ovo pitanje ili ne možete?

19 SVJEDOK: Ja zapravo pokušavam da shvatim, časni Sude, gospodina, ali
20 izgleda da i on -

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite onda da ja to kažem.

2 Ovaj gospodin Vas samo pita da nam kažete kako po Vašem mišljenju
3 hrvatski narod u Hrvatskoj je trebao da postupi da bi ostvario svoje pravo na
4 samoopredjeljenje.

5 [Optuženik je ustao]

6 Imamo li neki problem, gospodine Martiću? Mislim da je gospodin Martić
7 ustao.

8 OPTUŽENIK: Problem... dajem stražaru da prenese samo jednu stranicu, a
9 on neće. Dosad je to nije bilo nikad problema. Papirić da mi prenese, on to neće
10 da uradi.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zamolit ćemo stražara da prenese
12 listiće za gospodina Martića ukoliko on želi da pošalje neke bilješke svom
13 braniocu. Hvala Vam.

14 Pitanje je, gospodine, vrlo jednostavno. Kako, po Vašem mišljenju Vi
15 predlažete da su Hrvati trebali da postupe kako bi ostvarili svoje pravo na
16 samoopredjeljenje?

17 SVJEDOK: Časni Sude, iz... ja nisam ni zakonodavac, ni neki ustavni
18 stručnjak, ali Hrvati su uradili onako kako su uradili.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da... Ali Vi smatrate da ono
20 što su oni uradili nije u redu. I pitanje je onda, koji bi bio ispravan način da
21 se to uradi. To je jedino pitanje koje Vam se postavlja. I Vi ili možete da
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovorite na to pitanje ili ne možete.

2 SVJEDOK: Časni Sude, mogli su da urade da se dogovore sa srpskim narodom
3 da nađu zajedničku političku platformu kako prevazići taj problem.

4 Ako srpski narod u Hrvatskoj isto želi iskoristiti to pravo na
5 samoopredeljenje, onda je to trebalo znači postići, hrvatska vlast sa srpskim
6 narodom dogovor kako. A srpski narod, znači, već se izjasnio da želi ostati u
7 Jugoslaviji. Hrvatski narod koga predstavlja ta aktuelna hrvatska vlast, tada,
8 ona je želela da ode iz Jugoslavije. Ali ne može otići sa narodom srpskim koji
9 se opredelio da ostane za Jugoslaviju... ostane u Jugoslaviji jer taj narod to
10 nije hteo. Ne znam da li sam bio jasan.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

12 Ne znam da li ste dobili odgovor koji ste željeli, ali na Vama je,
13 tužilac.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala Vam, časni Sude. Poslednje pitanje.

15 P: Gospodine Periću, ukoliko nije bilo sporazuma između hrvatskog naroda
16 i srpskog naroda, ne možete da zamislite bilo koji drugi način kojim je hrvatski
17 narod mogao da ostvari svoj legitimitet i pravo na samoopredjeljenje. Da li tako

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 treba da razumem ono što ste rekli?

2 SVJEDOK: Mogao je... mogla je vlast -

3 G. PEROVIĆ: Samo trenutak. Časni Sude, nisam siguran da je ovo što ću
4 reći prigovor, ali hteo bih da podsetim uvaženog kolegu tužioca da je svedok
5 pukovnik, a ne ekspert za ustavno pravo. Hvala.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, svedok je bio taj koji je
7 ušao u ovu temu i to je jedini razlog zašto sam se upustio u dalje razmatranje
8 te teme. Ukoliko može da odgovori na ovo pitanje, onda ću preći na drugu temu.

9 G. PEROVIĆ: /prijevod engleskog transkripta: "Nije svedok nametnuo ovu
10 temu"/, nego tužilac.

11 SVJEDOK: I ja ću ipak reći ako insistira -

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine, samo trenutak. Malo
13 zašutite. Gospodine Peroviću, ne pita li tužilac svjedoka o pitanjima o kojima
14 je svjedok svjedočio?

15 G. PEROVIĆ: Tema o kojoj se već nekih 45 minuta razgovara je vrlo
16 stručnog karaktera. Sva pitanja vezana su za ustavno-pravnu kategoriju. Ovaj
17 svedok o tome ne može da se izjašnjava kao ekspert. On je dao svoje mišljenje i
18 šta misli i kako misli da je trebalo učiniti. Ja zaista ne vidim svrhu daljeg
19 ispitivanja na ovakav način.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda će se pojaviti smisao ako
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dozvolite da se nastavi sa pitanjima, gospodine Peroviću, jer ovaj svjedok je
2 svjedočio o pravu srpskog naroda da ustanovi SAO Krajinu, a kritikovao je Hrvate
3 što su hteli da istupe iz Jugoslavije.

4 Ako je on dao takvu izjavu, to je onda bio poziv na postavljanje takvih
5 pitanja i on sam nije ostao u granicama onoga što je jedan pukovnik /sic/, onda
6 mora da odgovori na postavljeno pitanje. Mislim da ovo nisu teška ustavna
7 pitanja. Postoje pitanja na koja se može odgovoriti, na koja može bilo tko da
8 odgovori samo time što će reći svoje mišljenje o tome kako je trebalo stvari da
9 se odvijaju. To nije ustavno pitanje. To je ustavno pitanje onda ako se odluči
10 da jedan narod, jedna nacija ili dvije nacije su sadržane u tom pitanju. Ali ako
11 samo izražavamo mišljenja, onda mislim da se prigovor mora odbaciti.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

13 P: Svjedoče, da li se sjećate moga pitanja? Možda da ga ponovno kažem.
14 Ako ne znate, kažite da ne znate.

15 Kada nije bilo sporazuma između hrvatskog i srpskog naroda u Hrvatskoj,
16 ne možete da zamislite nijedan drugi način na koji bi hrvatski narod mogao da
17 legitimno izrazi svoje pravo na samoopredjeljenje. Da li je ovo tačno što sam
18 rekao?

19 O: Pa vidite, najpoštenije bi bilo da je hrvatska vlast organizovala
20 plebiscit naroda. Međutim, to je izostalo. Plebiscit hrvatskog i srpskog naroda
21 u Hrvatskoj, to je izostalo. Išlo se jednostrano korišćenjem vlasti na secesiju.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I hr... srpski narod je bio praktično prinuđen da se samooroganizuje jer se
2 smatrao izbačenim iz Ustava, dakle kao ustavna kategorija ne... ne postoji.

3 P: Mislim da tu miješate nekoliko ideja. Tačno je, zar ne, da je
4 Hrvatska organizovala referendum o nezavisnosti. Zapravo, Hrvatska je uradila
5 upravo ono za što vi sada tvrdite da je trebalo da uradi.

6 O: Ne, nije to uradila.

7 P: Vratimo se nakratko na pitanje o legitimnosti oružanih snaga. Konačno
8 ste odgovorili sudiji Molotou kada Vam je postavio pitanje o Teritorijalnoj
9 obrani, rekli ste da smatrate da je Teritorijalna obrana SAO Krajine legitimna.
10 Da li ste smatrali da su i specijalne jedinice i policija SAO Krajine bili
11 legitimne oružane snage u ljetu 1991. godine?

12 O: Smatram da su legitimne.

13 P: Dozvolite sada da pređem na drugu temu.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Samo dva pitanja prije nego što
15 nastavite.

16 Gospodine Periću, Vi ste svjedočili i kazali nam da je 1943. godine
17 Hrvatska potrošila svoje pravo na samoopredjeljenje. Sjećate li se tog dijela
18 svoga iskaza? Drugim riječima, da je potrošila svoje pravo na samoopredjeljenje.

19 Hoću od Vas da čujem sljedeće: Kada kažete Hrvatska, da li mislite na
20 Republiku Hrvatsku ili kada kažete Hrvatska, mislite na hrvatski narod za
21 razliku od srpskog naroda? Dakle na šta ste od ovo dvoje mislili? Hrvatsku kao
22 zemlju ili hrvatski narod?

23 SVJEDOK: Mislim na hrvatski narod, časni Sude.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dakle ne mislite na Republiku
2 Hrvatsku?

3 Sada ću Vas zamoliti da odgovorite na sljedeće pitanje. Šta je to što su
4 oni uradili? Šta je to šta je uradio hrvatski narod, a što se desilo 1943.
5 godine zbog čega Vi kažete da je to pravo potrošeno i da se ne može ponovno
6 iskoristiti?

7 SVJEDOK: Časni Sude, u odluci se kaže "polazeći od prava naroda na
8 samoopredj... opredelenje". Hrvatski narod je dobrovoljno ušao u sastav
9 zajednice Jugoslavije. Znači, to pravo na samoopredelenje tada je bilo i oni su
10 iskoristili i opredelili se za zajednicu. To je drugi put da hrvatski narod
11 ulazi u zajednicu jednu i da iz nje izlazi. 1918. nakon Prvog svjetskog rata su
12 ušli u zajednicu sa Srbima, ušli su 1943. i svaki put su tražili da idu iz te
13 zajednicu. I sada hrvatski narod kad u... priđu u Evropu za 5 godina, će tražiti
14 da se otcepe od Evrope.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li Vi onda kažete da ni
16 Hrvati ni Srbi ne bi trebalo da ponovno upotrijebe pravo na samoopredjeljenje?
17 No, razlog da su Hrvati to /prijevod engleskog transkripta: "nelegitimno"/
18 uradili... odnosno Srbi su to uradili iz potrebe, iz nužde. Bili su prisiljeni
19 na to.

20 SVJEDOK: Časni Sude, Srbi nisu tražili da idu iz Jugoslavije. Hrvati su
21 tražili. Srbi su hteli da ostanu u Jugoslaviji, u, zajedno.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li kažete da bi Srbi imali
2 pravo da istupe, da odu da su htjeli, ali Hrvati nisu imali to pravo? Je li to
3 kažete? Ili hoćete da kažete da i jedni i drugi nisu imali pravo da istupe, ali
4 pošto je jedan od tih naroda, odnosno hrvatski narod to uradio nelegitimno, onda
5 je drugi, to jest srpski narod bio prisiljen na to.

6 SVJEDOK: Upravo to. Časni Sude, upravo to,.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam.

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

9 P: Gospodine Periću, sada dozvolite da pređemo na drugu temu. Jučer ste
10 svjedočili o naoružanju koje je nabavila Hrvatska. Rekli ste da je JNA
11 izvještavala o tim aktivnostima. Da li je JNA takođe sačinjavala izvještaj i o
12 naoružavanju Srba u Hrvatskoj?

13 O: Jedinice na prostoru teritorije Hrvatske sve su bile u obavezi da
14 dostavljaju dnevne izveštaje. I ja za moj sektor koji sam vodio, a to je pitanje
15 državne granice, znam da sam iz potčinjenih komandi dobivao mesečne, odnosno
16 dnevne i mesečne izveštaje i te izveštaje linijom komandovanja prosleđivao do
17 Generalštaba. Za ostale jedinice šta su izveštavale, šta su pisale, ja to u tim

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvešajima ne vidim.

2 P: Vi naprosto ne znate da li je JNA podnosila izveštaje o naoružavanju Srba u
3 Hrvatskoj. Je li to hoćete da kažete? Izvan Vaše jedinice Vi niste znali o čemu se
4 izveštavalo?

5 O: Ja znam za svoj sektor posla po pitanju državne granice i jedinice koje su
6 meni potčinjene bile, 10 organizacijskih jedinica na granici, to je graničnih
7 bataljona. I znam šta sam od njih dobivao i šta sam izveštavao moju pretpostavljenu
8 komandu Zabre... Zagrebačke armijske oblasti. A šta su drugi radili po čitavoj
9 drugoj... po teritoriji ostalo... teritoriji Hrvatske u zoni nadležnosti jedinica, to
10 ja ne znam šta su izveštavali.

11 P: Onda pretpostavljam da li je onda tačno reći: Dok ste Vi bili locirani u
12 Zagrebu, niste znali šta se dešavalo niti o čemu se izvještavalo u drugim dijelovima
13 Hrvatske kao što je na primjer Krajina? Da li je to tačno?

14 O: Pa ne bi se moglo reći da nisam ništa znao jer sam dao operativno dežurstvo
15 na operativnom centru gde su pristizali izveštaji iz potčinjenih jedinica, dnevni. Pa
16 sam povremeno imao mogućnosti uočiti šta se dešava na teritoriji. Ali za svoju
17 teritoriju, granicu, to sam uvek znao u svakom momentu.

18 P: Dakle, niste imali priliku da sagledate situaciju na terenu u Krajini, zar
19 ne? U Kninu, Benkovcu, Obrovcu, u tim opštinama u Krajini.

20 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne, ne."/

21 P: Juče ste izjavili da ste bili u Zagrebu sve vrijeme od 1990. pa do augusta
22 1991. godine. Da li je to tačno?

23 O: Tačno.

24 P: U tom vremenskom periodu ne znate da li su se Srbi naoružavali u Krajini?

25 O: Ono što je bilo prisutno u medijima, to znam.

26 P: A šta ste saznali iz medijskih izvještaja o naoružavanju Srba u Krajini,
27 ukoliko se sjećate?

28 O: Mislite što sam rekao da sam saznao iz medija?

29 P: Da. Ja sam Vas pitao da li ste znali da su se Srbi u Krajini naoružavali, a
30 Vi ste rekli: "Znam samo ono što sam mogao saznati iz medijskih izvještaja."

1 Ako ste nešto saznali o tome, ako ste to saznali iz medijskih
2 izvještaja, onda izvolite i kažite šta ste saznali?

3 O: Ja sam Vam reko da sam delom saznao dežurajući na operativnom centru,
4 delom sam saznavao iz redovnih izvještaja ko dolazi Vinice, i delom iz medija.
5 Saznao sam, na primer, da je u Kninu policija, policajci srpske nacionalnosti,
6 odbili su da prime oznake nove hrvatske policije sa šahovnicom i da praktično su
7 se pobunili da stave šahovnicu na glavu kao oznaku policije.

8 P: To je bilo u julu 1990., zar ne?

9 O: Jeste.

10 P: Ali ja sam Vas pitao o naoružavanju Srba, o tome kako je srpski narod
11 dolazio do naoružanja ili kako mu je dijeljeno naoružanje na području Krajine.
12 Da li ste bilo što o tome saznali iz medija? Mislim na period 1990. ili 1991. i
13 usredsređujem se na vremenski period u kojem ste Vi bili u Zagrebu pa sve do
14 augusta 1991.

15 O: O organizovanom naoružavanju srpskog naroda nisam znao ništa. O
16 organizovanom. Pojedinačno, čuo sam neke seoske straže samovoljno formirane, al'
17 o organizovanom naoružavanju naroda ne znam.

18 P: Niste čuli o tome kako su Milan Martić i drugi razdijelili naoružanje
19 Srbima u Krajini u august 1990. godine? Niste ništa o tome saznali?

20 O: To sam saznao iz medija. Rekao sam da je iz stanice milicije uzeto ne
21 znam koliko komada oružja i podjeljeno.

22 P: A u tim izvještajima, u tom novinskom izvještaju da li ste saznali da
23 je Milan Martić bio na čelu toga nastojanja?

24 O: Mislim, prvo smo saznali za oružanu akciju koja se desila na
25 Plitvicama. Ja mislim da je to bilo u martu 1990. godine. Ovaj... e tada smo
26 čuli o Milanu Martiću.

27

28

29

30

1 P: O Plitvicama ću Vas pitati nešto kasnije. Šta je to što se čuli o
2 Milanu Martiću prije Plitvica?

3 O: Pa čuo sam to da je bio milicionar u sastavu stanice milicije u Kninu
4 i da je odbio da prihvati te hrvatske oznake nove i da ga je u tome sledila
5 grupa istomišljenika, milicionara i da je on predvodio tu grupu. Evo, to sam
6 čuo.

7 P: Dobro. Da li je on prema medijskim izvještajima na bilo koji način
8 bio povezan sa incidentom? Da li je imao ikakve veze sa tim incidentom o kojem
9 ste govorili, a u kojem je izuzeto oružje iz policijske stanice i podijeljeno?
10 Da li se sjećate da li je on imao neke veze sa tim događajem?

11 O: Ne mogu se sjetiti. Ja znam da je to bila gužva pred policijskom
12 stanicom... naroda. Neki metež je bio tamo. Ko je izuzeo oružje, da li je to...
13 Već je to... malo sam i ja posenilio, pa sam i zaboravio to iz događanja /sic/.

14 P: Ne sjećate se drugih pojedinosti osim da je oružje izuzeto iz
15 policijske stanice i podijeljeno? Da li je to tačno?

16 O: Kažem da se ne sjećam. Nekako, vreme čini svoje. A znam da je bilo
17 dosta gužve oko te policijske stanice. I znam da je bila... bio je pokušaj
18 intervencije hrvatskog MUP-a da, čini mi se, helikopterima odu za Knin i da je
19 to... da je to sprečeno od strane... od strane, ovaj, dežurnih jedinica
20 vazduhoplovstva JNA.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Učinak svega ovoga je da smo se
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izgubili. Ne možemo doći do odgovora na pitanje:

2 Da li se sjećate da li je gospodin Martić bio povezan sa izuzimanjem
3 oružja iz policijske stanice u Kninu i njegovom podjelom narodu?

4 Mislim da bi trebalo da budete u mogućnost da na to pitanje odgovorite
5 vrlo jasno sa "da" ili "ne". Na primjer "da, sjećam se" ili "ne, ne sjećam se".

6 SVJEDOK: Časni Sude, ja se sjećam da je bila gužva. Ko je naredio da se
7 oružje... to ne mogu ja pouzdano tvrditi. Ja znam da je bila gužva.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, zaustavit ću Vas. Ja Vas ne pitam
9 o masi; ja Vas pitam o Milanu Martiću. Da li se sjećate da li je gospodin Milan
10 Martić bio povezan sa izuzimanjem naoružanja iz policijske stanice u Kninu i
11 njegovom podjelom narodu?

12 SVJEDOK: Časni Sude, ja se ne sećam da je on bio.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. To je to.

14 SVJEDOK: Hvala.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete nastaviti.

16 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

17 P: Gospodine Periću, prelazimo na novu temu. Juče ste svjedočili da su
18 objekti JNA u Hrvatskoj bili blokirani u periodu od augusta 1991. do septembra i
19 da su zaustavljani odnosno, napadani konvoji JNA. Da li se sjećate da ste nam o
20 tome pričali?

21 O: Sjećam se.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Da li treba nešto da razjasnimo u
23 zapisniku ili da nastavim?

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nastavite.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala.

3 P: Gospodine Periću, sada ću Vas pitati o nekim detaljima, o nekim
4 događajima koji su se dešavali prije augusta/septembra 1991.

5 Prvo jedno opšte pitanje o tome kako su se stvari odvijale prije 1990. u
6 Jugoslaviji. Te jedinice Teritorijalne obrane su bile pod komandom JNA ukoliko
7 se radilo o borbenim operacijama. No republike su bile te koje su obučavale i
8 opremale jedinice Teritorijalne obrane. To je tačno, zar ne?

9 O: Tačno.

10 P: A republike su bile zadužene za kupovinu uniformi, oružja i opreme za
11 jedinice Teritorijalne obrane. Znači, ta dužnost je bila na republikama?

12 O: Ja pouzdano ne znam kako je to razrešeno na saveznom nivou, ko je
13 financirao; da li iz budžetskih sredstava, saveznih ili sve republičke.

14 Ali sumnjam da je to isključivo republika sama sve financirala. Tako da
15 ne mogu dati kvalit...kvali... kvalifikovan odgovor da znam ko je financirao
16 republičku TO. Jer nisam bio na tom nivou rukovođenja i komandovanja da bi mogao
17 razumet u celini šta se događalo sa TO u republici kao celini, posebno u pogledu
18 planiranja i financiranja. To prevazilazi moje... moje profesionalne tužnosti.

19 P: To prevazilazi Vaša saznanja i neću Vam postavljati druga pitanja o
20 toj temi.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite, mogu li ja nešto da
22 razjasnim?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ja shvatam šta je Vaša poenta i htio bih da kažete da ne znate, ukoliko
2 ne znate. Ali Vi ste odgovorili tko je odlučivao na administrativnom nivou, kuda
3 u kom pravcu će ići novac i odakle su dolazila sredstva.

4 Moje pitanje bi bilo: Da li je tačno da je kupovina uniformi i opreme na
5 licu mjesta, bez obzira odakle su dolazila sredstva, da je to bila obaveza
6 republika? /nečujno/ republike to radile? Ili ne znate?

7 SVJEDOK: Mislite na jedinice TO, Teritorijalne obrane?

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Tačno.

9 SVJEDOK: Kažem da pouzdano ne znam da li je isključiva obaveza
10 financiranja tih jedinica bila na republici ili je savezni nivo nešto
11 učestvovao. Ja to ne mogu kvalifikovano da Vam kažem.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. To je upravo što želim da
13 ostavim po strani. Zaboravite financije. Ja govorim o kupovini na licu mjesta.
14 Možda su sredstva dolazila od savezne vlade, možda su dolazila od republike,
15 možda i iz jednog i drugog izvora. No, ko je odlazio i naručivao opremu i
16 uniforme? Da li su to bile republike ili savezna vlada? Drugim riječima: Da li
17 je to kupovala savezna vlada i razdjeljivala to republikama ili je savezna vlada
18 obezbjeđivala sredstva, a republike to kupovale? Kažite ukoliko znate.

19 SVJEDOK: Časni Sude, meni koliko je poznato, isključivo pravo nabavke
20 naoružanja i savezne opreme... i opreme bio je na saveznim organima, Saveznom
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sekretarijatu za narodnu odbranu. Nisu republike pojedinačno mogle nabavljati
2 naoružanje.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

4 Gospodine Black, možete nastaviti. Oprostite što sam bio uzeo riječ.

5 G. BLACK: [simultani prijevod] U redu. Časni Sude, hvala Vam.

6 P: Gospodine Periću, kada sam Vam prvi put postavio ovo pitanje, pitao
7 sam Vas jesu li republike bile te koje su obučavale i opremale jedinice
8 Teritorijalne obrane, Vi ste odgovorili "tačno".

9 A sada sam zbunjen. Republike su bile zadužene za opremanje jedinica
10 Teritorijalne obrane. Da li je to tačno?

11 O: Ne razumemo se ovde. Republike su bile te federalne jedinice koje su
12 planirale. Planirale. Na osnovu programa koji je izradio... izradilo
13 Ministarstvo odbrane i Savezni sektarijat... Savezni sekretarijat za narodnu
14 odbranu. Obučavale su se jedinice po tim programima. To je bilo jedinstveno za
15 sve teritorijalne... za čitavu Teritorijalnu odbranu na prostoru Jugoslavije.
16 Znači: jedinstven program obuke, jedinstven program opremanja. A isključivo
17 pravo nabavke sredstava, vojne opreme i naoružanja, to su imali savezni organi.
18 To nije pravo dato republikama da one same naručuju... da one same, ovaj,
19 plaćaju i uvoze kako hoće. Znači na saveznom nivou se vršila nabavka... nabavka
20 sredstava, naoružanja i opreme i bojnih sredstava i ostalo. Toliko ja to
21 shvatam.

22 P: U redu. Mene ustvari ne zanima ovaj opšti program. Ali nije li bila
23 situacija ta da su republike ustvari plaćale za oružje i uniforme i opremu

24

25

26

27

28

29

30

1 Teritorijalne obrane? To je bila dužnost republika prema planu, saveznom planu i
2 republike su uplaćivale novac i davale naređenja da se te stvari nabave. Jesam
3 li tu u pravu?

4 SVJEDOK: U pogledu financiranja ja samo znam /prijevod engleskog
5 transkripta: "i samo to"/ govorim. U pogledu financiranja meni je ta situacija
6 nepoznata. Ali znam da je za nabavku, isključivo savezni organi su mogli
7 nabavljati naoružanje i municiju i bojna sredstva i opremu. A u pogledu
8 financiranja ko je plaćao, da li su republike ili savezni organi, meni to nije
9 bilo poznato. Ja se tim nisam ni bavio niti me to zanimalo.

10 P: Mislim da ste rekli da Vi naprosto ne znate odakle su sredstva
11 dolazila. Je li tako?

12 O: Mene to nije ni tada interesovalo, uopšte.

13 P: U maju 1990. JNA je naredila da se naoružanje Teritorijalne obrane u
14 republikama preuzme od strane JNA i stavi u skladišta JNA. Da li se sjećate toga
15 u maju 1990.?

16 O: Vi rekoste, možda lapsus, da se naoružanje od JNA preuzme... TO
17 preuzme od JNA i stavi u skladišta JNA. Verovatno ste hteli reći naoružanje TO
18 da se izuzme iz skladišta Teritorijalne obrane i stavi u skladišta JNA. To je
19 postojala naredba.

20 P: Sasvim ste u pravu. Mislim da je to ono što sam rekao. Ako nisam,
21 onda je možda greška u prevodu, ali apsolutno ste u pravu. Mene zanima oružje
22 Teritorijalne obrane koje je preuzeto iz skladišta Teritorijalne obrane i
23 stavljeno u skladišta JNA.

24

25

26

27

28

29

30

1 Zamolio bih da nakratko pogledamo dokazni predmet 409 koji će se
2 pojaviti na našim ekranima.

3 Hvala. Možda bismo mogli samo da uvećamo gornji dio dokumenta za
4 svjedoka. To je u redu.

5 Gospodine Periću, ovo je ovo naređenje o kojem smo upravo govorili:
6 naređenje da se preuzme kontrola nad oružje Teritorijalne obrane i da se smjesti
7 u skladišta i magacine JNA. Je li to tačno?

8 O: Tačno.

9 P: Koji je datum na vrhu ovog dokumenta?

10 O: 14. maj 1990.

11 P: Nisam siguran da li je to na dnu strane na B/H/S-u ili je na kraju
12 dokumenta. Molim Vas da se spusti stranica do dna. Mislim da ćemo morati preći
13 na sljedeću stranu. Ustvari, ono što me zanima jeste potpis, pa bi to onda bilo
14 na sljedećoj strani.

15 O: Ispod je potpis.

16 P: To je potpisao Blagoje Adžić, načelnik Generalštaba, zar ne?

17 O: Da.

18 P: Juče ste rekli da je ovo naređenje izvršeno, ali samo djelomično,
19 samo u manjoj mjeri. Meni nije bilo sasvim jasno o vremenskom okviru o kojem
20 govorite. Ustvari, možda je ovo naređenje manje uspješno provedeno u Sloveniji,
21 a u Hrvatskoj je vrlo temeljito provedeno i JNA je preuzela kontrolu nad većinom

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 oružja Teritorijalne obrane u Hrvatskoj. Je li tako?

2 O: Ovde su postojala dva naređenja. Ovo oružje Teritorijalne obrane što
3 je naređeno da se stavi u magacine JNA, budući da je Teritorijalna obrana po
4 zakonu o odbrani SFRJ činila drugu komponentu oružanih snaga, znači jedinstveno
5 komandovanje od vrha.

6 Da bi se sprečile zloupotrebe, budući da su skladišta Teritorijalne
7 obrane bila praktično manje obezbeđenja, da bi se sprečila zloupotreba tog
8 oružja naređeno je da se to oružje izuzme iz skladišta TO i stavi u skladišta
9 JNA na sigurnije... gde se sigurnije može čuvati. Drugo, ovo se ne odnosi po
10 pitanju vraćanja oružja.

11 To je drugo naređenje iz januara 1991. da se vrate sa... da se vrati
12 oružje koje je uzeto na silu iz skladišta JNA i ostalih i da se to preda oružje.
13 Prema tome... ovo je naređenje sasvim druge prirode u odnosu na ono iz 1991. Ja
14 sam govorio o onom prvom da su simbolične količine oružja vraćene.

15 P: U redu. Znači Vi ste govorili o naređenju 1991. kada ste govorili o
16 samo simboličnim količinama oružja?

17 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da. Upravo tako. Da, da."/

18 P: Ali naređenje od maja 1990. je uspješno provedeno u Hrvatskoj?

19 O: Pa, uglavnom.

20 P: Vi ste navodili neke razloge zbog kojih je ovo naređenje dato.
21 Ustvari, ovo naređenje JNA da se preuzme kontrola nad naoružanjem Teritorijalne
22 odbrane učinjeno je da se može kontrolisati to oružje u slučaju pokušaja
23 secesije. Ustvari, to naređenje je značilo ustvari, na neki način razoružavanje
24 Teritorijalne obrane republika, zar ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne znam zašto bi to značilo? To je urađeno samo radi boljeg
2 obezbeđenja i čuvanja tog naoružanja da ne dođe do njegove zloupotrebe.

3 P: Ovo je naređenje dato uprkos prigovoru Slovenaca i Slovenaca, zar ne?

4 O: Ne razumem. Mislite da su se oni protivili tome da se izuzme oružje
5 iz skladišta TO?

6 P: Da. To sam mislio. Slovenci i Hrvati, odnosno jugoslavensko
7 rukovodstvo u to vrijeme se tome protivilo, ali naređenje je svejedno dato.

8 O: Nije mi poznato jugoslovensko rukovodstvo da se protivilo ovome
9 naređenju. Ali znam da su protiv naređenja bili... bila Slave... republika
10 Slovenija i Hrvatska. Da su se opirale ovom naređenju. A za savezno rukovodstvo
11 ne znam da li je bilo protiv ovog.

12 P: Možemo sada ovaj dokument maknuti.

13 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Prije toga, mogu li ja postaviti
14 jedno pitanje.

15 U originalnoj verziji na B/H/S-u mogu da vidim da tu nema stvarnog
16 potpisa. Možete li to da potvrdite?

17 SVJEDOK: Ne postoji potpis. Postoji samo otkucan "sr", svojeručno.
18 Međutim, originalnog potpisa nema.

19 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. To je samo za zapisnik. Ovaj
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokument ima još nešto što je rukom dopisano, neke primjedbe i znakovi. Da li
2 biste Vi, gospodine Black, to željeli da pogledate sa svjedokom ili smatrate da
3 nije relevantno?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da nije važno, a nemam ni razloga
5 da svjedok zna bilo šta o tim oznakama, ali mogu da ga pitam.

6 P: Gospodine Periću, ove oznake rukom dopisane na strani, Vi o tome ne
7 znate ništa tko je zapisao taj tekst ili bilo šta slično?

8 O: Neki organ koji je primio to naređenje, ko je primio. Jer to je paraf
9 samo dole. Ne znam.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A možete li da pročitate ovo što je
11 dopisano rukom?

12 SVJEDOK: "Shodno ovom aktu, napisati naše naređenje i dati komandama
13 korpusa i republičkom štabu TO, Teritorijalne obrane. Rok 20.05.1990. do 12
14 časova."

15 Oznaka NŠ. To je oznaka načelnika štaba.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Mnogo Vam hvala što ste nam pomogli.
17 Možete da nastavite gospodine Black. Oprostite što sam Vam oduzeo vrijeme.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Nema problema, časni Sude. Hvala Vam.
19 Problem je ustvari da se ovaj prevod pisanog teksta ne pojavljuje na verziji na
20 engleskom jeziku, ali veoma mi je drago što se razjasnilo ovo vezano za potpis.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 /nedostaje simultani prijevod/
2 Zamolio bih sada da se na ekranima prikaže dokazni predmet 476.
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želite da ga pogledamo prije pauze.
4 G. BLACK: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. Hvala, nisam ni
5 primijetio.
6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Ako Vam je to u redu, onda
7 ćemo imati pauzu i vraćamo se u 15 do 11.
8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite molim.
9 ... Početak pauze u 10.16h
10 ... Sjednica nastavljena u 10.45h
11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim sjednite.
12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black.
13 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.
14 P: Gospodine Periću, par minuta prije pauze govorili smo o ovom
15 naređenju iz maja 1990. Pitao sam Vas da li je to učinjeno kako bi se razoružale
16 Teritorijalne obrane republika, a Vi ste rekli da ne znate, da je jedini razlog
17 što je urađeno tako nešto jeste da se ona bolje obezbijedi i da se ne
18 zloupotrijebi.
19 Sada bih htio da Vam pokažem jedan isječak iz dokaznog predmeta 476 koji
20 je uvršten u spis u ovom predmetu. Zamolio bih da ga pogledamo. Na engleskom to
21 je stranica 131, ERN je 03022947, a na B/H/S-u to je 01157807. Pa bih zamolio da
22 se ta strana pogleda.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Gospodine Periću, dok čekamo, Borisav Jović je bio vršilac dužnosti
2 predsjednika Predsjedništva SFRJ u drugom dijelu 1991. Da li je to tačno?

3 O: Tačno.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji naslov ovaj dokument nosi?

5 G. BLACK: [simultani prijevod] Mislim da je to dnevnik Borisava Jovića,
6 ne sjećam se naslova.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na dokumentu stoji "Zadnji dani
8 SFRJ".

9 I to je do strane 102 na engleskom tako da ne možemo doći do 131 strane.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, na dnu svake stranice nalazi
11 se broj. Ovo su izvaci iz knjige. Ovo je vrlo slično onoj situaciji koju smo
12 imali jučer. To je knjiga koja je uvrštena u spis i obje su strane predložile
13 izvatke koji su prevedeni.

14 Možda je najbolje da se uzme ERN broj. TO je 03022947 za engleski jezik,
15 a na B/H/S-u to je 01157807. Pa bih zamolio da se pokaže ta strana.

16 Oprostite, časni Sude. Nisam shvatao da će ovaj tehnički problem biti
17 ovakve vrste.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nije sa tehnologijom. Mislim da je
19 problem u paginaciji. Mi naprosto nemamo tu stranu.

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Znači, časni Sude, vi ne možete da nađete
21 stranu?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nemamo ovaj broj 03022947. Kod nas
2 dokument završava na 03022817. Tu je kraj.

3 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, kolega mi kaže da je ono što
4 se pojavilo na ekranu na engleskom upravo ona strana koja mene zanima.

5 A samo da potvrdimo ERN broj na vrhu: znači 03022947.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Znači strana 10.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, hvala. To je zapis od 17 maja 1990.

8 I hvala poslužiteljima. Mislim da to sada imamo i na B/H/S-u.

9 P: Gospodine Periću, ovo je iz objavljenog dnevnika Borisava Jovića. Ako
10 biste samo pogledali šta je zapisano 17. maja 1990. On kaže, možda treba samo
11 polako da pročitam: "Preduzimamo mjere da se u Sloveniji i Hrvatskoj oduzme
12 oružje iz civilnih magacina TO i da se prenese u vojne magacine. Nećemo
13 dozvoliti da oružje Teritorijalne obrane zloupotrebe u eventualnim sukobima ili
14 za nasilno otcepljene. Praktično smo ih razoružali. Formalno ovo je uradio
15 načelnik Generalštaba, ali faktički po našem nalogu. Slovenci i Hrvati su oštro
16 reagovali, ali nemaju kud."

17 Pošto ste vidjeli ovaj zapis iz dnevnika Borisava Jovića, da li sada
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prihvatate da je ovo naređenje iz 1990. donijeto da bi se razoružale republike u
2 slučaju da pokušaju nasilno otcepljenje?

3 O: Ako je tako vrh razmišljao, meni do to...to... to do sada nije bilo
4 prisutno nit sam čitao te memoare Jovića. Onda je verovatno tako. Jedino što
5 znam da se čuvalo u slabim magacinima, baš magacinima civilne TO koji nisu po
6 propisima. I smatrao sam da je to urađeno zbog sigurnosti.

7 P: U redu. Ali sada, pošto ste vidjeli ovaj dokument, Vi prihvatate da
8 je postojao i drugi razlog, ustvari, da se razoružaju Teritorijalne obrane
9 republika.

10 O: Nemam ja šta da prihvatam. Ako to tvrdi član Predsedništva, odnosno
11 predsednik Predsedništva, onda je verovatno tako.

12 P: Prihvatit ćete, zar ne, da je Borisav Jović zahvaljujući položaju na
13 kojem se nalazio u to vrijeme imao bolje informacije po ovom pitanju od Vas. Zar
14 ne?

15 O: Kako da ne.

16 P: Hvala. Završio sam sa ovim.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja imam jedno pitanje.

18 Da li je bilo Vaše saznanje da je ovo naređenje bilo primjenjivano na
19 svim teritorijama odnosno u svim republikama?

20 SVJEDOK: Časni Sude, meni je bilo poznato da, konkretno za 5. armiju da
21 smo dobili to naređenje u 5. armiju, komandu 5. armijske oblasti. Da li su

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ostale, nije mi to poznato. Nisam imao tu informaciju.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Imam dokument na ekranu i ne mogu da
3 se vratim na onaj drugi ekran na kojem se nalazi Vaš iskaz. Ali mislim da ste Vi
4 naveli, odnosno da je bilo pitanje... oprostite. Republike su imale da je bilo
5 pitanje da se snage Teritorijalne obrane razoružane /sic/ u svim republikama. A
6 Vi ste odgovorili da je to bilo nešto što je bilo učinjeno da bi se obezbjedilo
7 naoružanje i stavilo u magacine JNA. Zar Vi pri tome niste mislili na sve
8 republike?

9 SVJEDOK: /prijevod engleskog transkripta: "Ne"/ Isključivo mislim na
10 Hrvatsku. Nisam imao spoznaju da li je to i u ostalim republikama naređeno. Ja
11 znam da je došlo to naređenje u Hrvatsku.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam.

13 SVJEDOK: Molim

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black.

15 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

16 Završili smo sada sa ovim dokumentom.

17 Gospodine Periću, da se samo na jedan trenutak vratimo na januar 1991. i
18 naređenje iz tog vremena. Vi ste objasnili da je to drugačije naređenje od onoga
19 iz maja 1990.

20 Ono se odnosilo na vraćanje oružja koje je bilo podijeljeno paravojnim
21 grupama. Da li je to tačno kako se ja sjećam da je to bilo naređenje iz 1991. iz
22 januara?

23 O: Ja se sjećam i mislim da je to bilo negde nakon prikazivanja onoga
24 filma o Špegelju - ja mislim posle 26. januara - da je onda postignut dogovor da

25

26

27

28

29

30

1 se praktično ide na to da se vrati oružje koje je na raznorazne načine došlo do
2 ruku ljudi nelegalnim putem, nabavkom, kupovinom, uvozom ilegalnim i tako dalje.

3 P: U redu. Htio sam samo biti siguran da govorimo o istom naređenju.
4 Juče ste rekli, a i danas, da hrvatske vlasti nisu djelovale po tom pitanju i da
5 je samo mali dio oružja vraćen. Je li tako?

6 O: U to vreme 1991. Vrlo malo je nešto vraćen.

7 P: Jeste li znali da su Milan Martić i krajinske vlasti također odlučile
8 da ne djeluju prema ovom naređenju JNA iz 1991. premda je Milan Martić
9 obavijestio generala JNA /u engleskom transkriptu: "Vasiljević"/ ...

10 PREODITELJICA: ... čije ime prevodilac nije čuo...

11 P: ... da će to uraditi? Da li ste znali išta o tome?

12 O: Nisam znao. Ta informacija mi u armijskim krugovima tamo nije bila
13 dostupna.

14 P: U redu. Da sada malo nastavimo hronološkim redom. Ranije ste
15 spomenuli Plitvice. U pravu sam kada kažem da je negdje oko Uskrsa 1991. došlo
16 do borbe između hrvatskih i srpskih policajaca na Plitvicama? To je incident
17 koji ste i Vi spominjali, zar ne?

18 O: Da. Mislim da je to bilo koncem marta ili 1. marta ili koncem marta,
19 ne sećam se, 1990.

20 P: A kada je došlo do borbe između dvije strane, JNA je stupila ovdje
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kao tampon kako bi se ta borba onda razriješila. Da li sam to tačno shvatio? Da
2 li se toga sjećate?

3 O: Da.

4 P: 1. i 2. maja 1991. došlo je do borbe u jednom drugom dijelu Hrvatske,
5 u Borovom Selu. Mislim da je to u istočnoj Slavoniji. Da i znate nešto o toj
6 borbi početkom maja?

7 O: Koliko se sjećam, u Borovom Naselju je došlo do ubistva jedne osobe
8 srpske nacionalnosti i onda je došlo do nemira stanovništva u Borovu Naselju...
9 Borovu Selu.

10 P: Ustvari, je došlo do sukoba između hrvatskih i srpskih policajaca u
11 Borovu Selu?

12 O: Govorim o... o motivu toga sukoba. Znači, došlo je do ubistva
13 pripadnika srpske nacionalnosti, stanovništvo se uzbunilo i došlo je do nemira
14 ispred policijske stanice.

15 Koliko sa informacijama baratam, jer to nije bilo u nadležnosti komande
16 5. armijske oblasti. Govorim samo iz medija što sam saznao i video na... na -

17 P: Onda ću Vas prekinuti. Hvala Vam. Samo me zanimala činjenica da je
18 bila borba i onda se opet umiješao JNA kao tampon između dviju strana. Da li je
19 to tačno?

20 O: Da.

21 P: A u tom konkretnom primjeru učinak te intervencije JNA bio je da se
22 konsoliduje srpska kontrola u vezi sa pitanjem policijske stanice. Da li je to
23 tačno?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne znam. Nije mi... nije mi po... nije mi to poznato zato što nisam
2 učesnik tih događaja. Koliko sam mogao iz medija saznati, to sam saznavô.

3 P: Možda da kažem, općenitije govoreći, da dijelom 1991., u prvoj
4 polovini 1991. godine jedan od ciljeva JNA u tom period bio je da se zaštititi
5 srpski narod u Hrvatskoj i da mu se omogući da se konsoliduje i da se vojno
6 organizuje. Da li je to tačno?

7 O: Ne bi se moglo reći da je to bio jedan od ciljeva armije. Armija je
8 stavljena u vrlo nezgodnu situaciju kao tampon. Govorili ste i sami. To ni meni
9 kao profesionalnom pripadniku nije bilo jasno šta se hoće. Jer ovamo za hrvatski
10 narod i za Hrvatsku bili smo jugovojska, srbočetnička. S druge strane Srbi su
11 nas osuđivali što ih ne štitimo, da štitimo Hrvate. Vrlo nezahvalna uloga
12 savezne armije je bila u tom periodu - razdvajanje sukobljenih strana.

13 P: Da Vas prekinem, molim Vas.

14 O: /prijevod engleskog transkripta: "Našli smo se u vrlo nezahvalnoj
15 situaciju to vreme jer smo trebali razdvajati dve strane."/

16 P: Dobro, onda ću Vas ponovno zamoliti da pogledate jedan dokument. To
17 je dokazni predmet 24. On je u spisu ovoga predmeta.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, videću da li mogu da vam
19 kažem stranicu iz tog dokumenta u elektronskoj verziji. To je u svakom slučaju
20 stranica 68 u verziji na engleskom jeziku. Ona nosi ERN oznaku 00362704, a to je
21 stranica 126 u verziji na B/H/S-u i njen broj je 0035490 /u engleskom
22 transkriptu: "00359490"/. Stranica 9 u elektronskom sistemu. Malo zbunjuje jer
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sad imamo tri vrste brojeva. Ali u verziji na engleskom jeziku radi se o
2 stranici 9. A što se tiče numeracije u elektronskom sistemu, videćete na dnu
3 broj strane i istu ERN oznaku koju sam sada spomenuo. U verziji na B/H/S-u to je
4 takođe stranica 9. Upravo to. Hvala Vam.

5 P: Gospodine, Veljko Kadijević je bio savezni sekretar opštenarodne
6 odbrane Federativne Republike Jugoslavije u to vrijeme 1991. godine. Da li sam u
7 pravu?

8 O: Da, tačno.

9 P: A ovo što sada vidite pred sobom to je odlomak iz njegove knjige pod
10 naslovom "Moje viđenje raspada" koja je objavljena u Beogradu 1993. godine.
11 Molim da se malo podigne ova stranica da vidimo sami početak stranice u verziji
12 na B/H/S-u da vidimo što je moguće više teksta.

13 Vidite gospodine Periću u jednoj rečenici se kaže: "Postojale su dvije
14 faze u oružanim borbama u Hrvatskoj."

15 Da li to vidite na ekranu?

16 Zatim ispod toga pasus koji objašnjava: prva faza obuhvata vrijeme od
17 prvih oružanih napada na Srbe u srpskoj krajini do kraja leta 1991. godine. To
18 Kadijević podrazumeva pod prvom fazom oružanih borbi u Hrvatskoj.

19 Ako sada preskočite dva naredna paragrafa, onda ćete na desnoj strani u
20 verziji na B/H/S-u vidjeti pasus na vrhu koji počinje riječima: "Cilj, zamisao i
21 plan upotrebe JNA".

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pogledajte drugu rečenicu tog pasusa u kojem se kaže: "Imajući sve to u
2 vidu, cilj JNA u prvoj fazi oružanih sukoba u Hrvatskoj bio je da se zaštiti
3 srpski narod u Hrvatskoj od napada hrvatskih oružanih formacija i omogući mu da
4 konsoliduje vojničko samoorganizovanje za odbranu."

5 Kada ste vidjeli taj dio iz Kadijevićeve knjige, mogli biste se složiti
6 sa mnom da je to bio jedan od ciljeva JNA u to vrijeme već i prije kraja ljeta
7 1991. godine?

8 O: I ako je bio cilj, onda ga ovakvog kako je formulisan, onda ga JNA
9 nije ni ostvarila, nažalost.

10 P: Da li je on bio ostvaren ili ne, barem prema riječima Veljka
11 Kadijevića, to je bio jedan od ciljeva. Zar ne?

12 O: Pa oni su ga tako postavili. Ja ga nisam postavio. Ja sad prvi put
13 vidim, a nisam čitao ove memoare Veljka Kadijevića, jer u ovim memoarima i on
14 delom svoju nesposobnost hoće da opravda kroz ove memoare.

15 P: Ali Vi ne dovodite u sumnju ovo što je napisano ovdje i što sam Vam
16 upravo pročitao?

17 O: Da.

18 P: Vi kažete da je on ovo napisao kako bi opravdao svoje vlastite
19 neuspjehe.

20 O: Tačno.

21 P: Kako bi ovo o čemu smo upravo govorili moglo opravdati Kadijevićeve
22 neuspjehe? Ja sam usredsređen na onaj dio koji smo upravo pogledali, a to je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 onaj dio koji govori o ciljevima JNA, negdje već do ljeta 1991. godine.

2 O: Prije svega Kadijević je bio na takvom položaju da je morao se više
3 potruditi da Jugoslovenska narodna armija izvrši svoje ustavne obaveze. Nijednu
4 svoju ustavnu obavezu nije izvršila. A tu armiju je narod plaćao. Zaštita
5 teritorijalnog integriteta i cjelovitosti zemlje i ustavnog uređenja - nijedan
6 zadatak nije izvršen koji je definisan ustavom.

7 P: Ja Vas ne pitam o propustima JNA ili Kadijevića. Ja sam htio da se
8 usredsredimo na ovaj dio knjige koji smo maločas vidjeli. I to je tačno, zar ne?
9 I Vi ne možete da objasnite da je ono što je stvorio Kadijević, stvorio da
10 opravdao svoje propuste. Usredsredite se na ovaj konkretni dio, ne općenito sve
11 nego ovaj dio koji smo vidjeli.

12 O: Ja na mom nivou, operativnom nivou nisam - jer u armiji postoji znači
13 taktički, operativni i strategijski nivo - ja na mom operativnom nivou nisam
14 mogao ni iz jednog zadatka videti da je ovo namera strategijskog komandovanja da
15 armija pripremi srpski narod za vojničko samoorganizovanje i da se pripremi JNA
16 za rat sa Hrvatskom. Na mom nivou ja to nisam uočio da smo takav zadatak imali
17 da pripremimo srpski narod za oružanu pobunu.

18 P: No svakako, bez obzira šta mislite o njegovim neuspjesima, da li
19 prihvatate da je Kadijević po prirodi svoje funkcije znao više o sveukupnim
20 ciljevima i politikama JNA nego što ste znali Vi na nižem nivou? On je o tim
21 pitanjima znao više nego što ste znali Vi?

22 O: Koliko je znao, ja u to ne ulazim i da li je po prirodi znao. Al

23
24
25
26
27
28
29
30

1 džaba to znanje kada... kada, ovaj nije urađeno kako treba i armija nije
2 izvršila svoj zadatak.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Svjedoče, molim Vas, hoćete li
4 ponoviti ovu svoju posljednju opasku?

5 SVJEDOK: Ja ne znam koliko je on, Kadijević, na tom nivou rukovođenja
6 strategijskom, koliko je znao ili nije znao. Ali kažem da mu je džaba sve znanje
7 kad armija nije izvršila svoje ustavne obaveze.

8 G. BLACK: [simultani prijevod]

9 P: Gospodine Periću, ne razgovarajmo o tome da li su oni ili nisu
10 izvršili svoje ustavne obaveze. Vi ne dovodite ozbiljno u pitanje to da savezni
11 sekretar za opštenarodnu obranu Federativne Republike Jugoslavije nije znao koji
12 su ciljevi politike JNA?

13 O: A znao je, a zašto onda to nije urađeno. Ja sam položio svečanu
14 obavezu kao oficir da ću braniti Socijalističku Federativnu Republiku
15 Jugoslaviju.

16 P: Prekinuću Vas. Vi stalno mijenjate pitanje na provođenje. Ja Vas
17 pitam o ciljevima i politikama. A Kadijević je i po prirodi svoje funkcije morao
18 znati više o ciljevima i politikama JNA nego što ste znali Vi, zar ne? Ne možete
19 li da prihvatite ovo što sam Vam ustvrdio?

20 O: Gospodine, Vi mene navodite da diskutujem o tome šta je znao, šta
21 nije znao Kadijević. Ja samo znam i to Vam kažem da on nije znao ništa dok je
22 pustio zemlju da se raspada, a obaveza mu je bila da sačuva celinu zemlje.

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Molim Vas da postavim jedno pitanje.

24

25

26

27

28

29

30

1 Može li svjedok da dovoljno objasni da je on bio na drugom nivou i da
2 njegovo znanje proističe iz onoga što je bilo dostupno na njegovom operativnom
3 nivou, a što se razlikovalo od onoga što je bilo na strateškom nivou, a on o
4 tome nije mogao da ima nikakva druga saznanja osim nagovještaja; to su samo
5 spekulacije.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, čini mi se da on nije htio da
7 prihvati da je savezni sekretar znao više o politikama nego što je znao on. On
8 je rekao da je znao samo stvari koje su bile na operativnom nivou, a sljedeće
9 pitanje je onda: U redu, da li je tačno ako kažem da je savezni sekretar za
10 narodnu odbranu morao znati više? A on nije htio da odgovori na to pitanje, čini
11 mi se. To je jedino pitanje na koje hoću da dobijem odgovor.

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Za mene problem predstavlja ova
13 tema. I mislim da je svjedočenje na tu temu samo nagađanje.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da nije nagađanje. Jer
15 ovo je profesionalni oficir JNA. On je imao svoje mjesto u hijerarhiji JNA,
16 svakako. On je neko ko je u okviru te hijerarhije i čini se da je on oficir JNA
17 koji bi morao da zna da li je neko na vrhu hijerarhije morao da ima bolje
18 shvatanje ciljeva i politika nego što je imao on.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li ja da se umiješam? Ono što je
20 očigledno u ovoj temi je da je nešto ranije kada je govorio o drugom autoru,
21 ovaj svjedok vrlo spremno prihvatio da je po prirodi rukovodne funkcije mogao
22 znati više nego što je on. A ako je bilo jednostavno i lako odgovoriti na to

23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanje, ne vidim zašto je teško da se odgovori na ovo pitanje.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da, to je paralela.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je isto pitanje, slična situacija.

4 I obojica su bili viši funkcioneri i oni su izloženi većim prilivima informacija
5 nego što je bio on.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite. Čini se da on govori
7 ono što je trebalo da zna "bolje od mene" na osnovu konačnog proizvoda. Ne
8 izgleda u zapisniku kao da je on to znao i shvatao.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Konačni proizvod nema nikakve veze sa
10 ciljevima JNA.

11 Ako je moj cilj da idem u Beograd i ako nisam uspio da odem i uhvatim
12 avion, to ne mijenja moj cilj. Ne možete reći zato što nisam uspio doći u
13 Beograd da stoga moj cilj nije bio da odem u Beograd.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Slažem se.

15 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možda da se vratimo na ovo
16 naređenje, a ono eksplicite upućuje na zadatke kako su bili izloženi kako ih je
17 naveo savezni sekretar za narodnu odbranu na sjednici vojnoga vijeća 27. aprila
18 1990. To je osnova kako je ona izrečena u naređenju. Možda možete da pitate
19 svjedoka da li zna nešto o toj sjednici i da li bi to moglo da da nešto više
20 informacija o onome što bi bio uvod i što bi bio kontekst ovoga naređenja. U
21 protivnom imat ćemo samo memoare.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Gospodine, mislim da se to ne odnosi na
2 ovo konkretno naređenje. Nije mi poznato -

3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To se kaže u naređenju.

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Da li je to dokazni predmet 409?

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] /prijevod engleskog transkripta:
6 "Da." /

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Jer ono o čemu ja sada govorim, to je do
8 perioda ljeta 1991. godine. A još godinu dana je proteklo od vremena kada je
9 izdata ta naredba.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu. Hvala Vam. Vi ste govorili o
11 1991.

12 G. BLACK: [simultani prijevod] Možda je prijedlog da svjedok odgovori
13 onako kako je sudija Nosworthy predložila. Da li ili ne po prirodi svoje
14 funkcije, da li je Kadijević trebalo da više informacija o ciljevima i
15 politikama JNA nego svjedok?

16 Gospodine Periću, možete li odgovoriti na ovo pitanje?

17 Ili - /nedostaje simultani prijevod/

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite. Mislim da ste se
19 obraćali predsjedavajućem sudiji.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodin Black se bavio Vašim
21 pitanjem

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Jer ja mislim da bi trebalo iz
23 odgovora da se pređe na sljedeću tačku.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta je Vaše prvobitno pitanje? Šta je
25 bilo prvobitno pitanje?

26 G. BLACK: [simultani prijevod] To je pitanje na koje želimo da čujemo
27 odgovor od svjedoka. Ovo je bio samo prijedlog. Mislim da svjedok treba da

28

29

30

1 odgovori na pitanje kako mu je postavljeno.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Svjedok je odgovorio u pogledu drugog
3 lidera. Siguran sam da može da odgovori i u vezi sa ovim.

4 G. BLACK: [simultani prijevod]

5 P: Gospodine Periću, da li se sjećate pitanja ili hoćete da Vam ga
6 ponovo postavim?

7 SVJEDOK: Časni Sude, nema problema. Može se ponovo postaviti.

8 P: Svakako, sa zadovoljstvom. Prihvatit ćete, zar ne, da je po prirodi
9 svoje funkcije Kadijević znao više nego što ste znali Vi o ciljevima i
10 politikama JNA u to vrijeme? Govorim o periodu do ljeta 1991. godine.

11 O: Pa po prirodi stvari, kako ja rezonujem u odnosu na subordinaciju i
12 komandovanje, verovatno da bi trebao imati veći broj informacija i izvora
13 informacija nego što ja. Prihvatam da je raspolagao sa više informacija.

14 P: Dobro, hvala Vam. Jučer ste svjedočili o sporazumu koji je sklopljen
15 u julu 1991. godine kojim je završen rat u Slavoniji. To je bio takozvani
16 Brionski sporazum, zar ne?

17 O: U Sloveniji, ne Slavoniji. Sloveniji.

18 P: Tačno. To je bio Brionski sporazum, zar ne?

19 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da"/

20 A kontekst u kojem je sklopljen sporazum je bio taj u kojem su Hrvatska
21 i Slovenija proglasile nezavisnost 25. juna 1991. godine. Da li sam u pravu?

22 O: Znam za Sloveniju da je... Slovenija to uradila donevši deklaraciju o

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nezavisnosti, ali ne znam da li je baš Hrvatska u to vreme uradila ili kasnije.
2 To je politika. To je političko pitanje kad su doneli te deklaracije, nisam -
3 Znam da je Slovenija neku deklaraciju o nezavisnosti donela 25. juna. A
4 da li je Hrvatska tog istog dana... Mislim da je kasnije. Nisam siguran.

5 P: Da li se sjećate da je Brionski sporazum koji je 7. jula nakon 10
6 dana borbi u Sloveniji dovršio rat u Sloveniji, da je jedna od odredaba tog
7 sporazuma bila da će i Slovenija i Hrvatska suspendovati realizaciju
8 nezavisnosti na period od 3 mjeseca, a to je zapravo trebalo da bude moratorijum
9 na nezavisnost. Da li se sjećate toga?

10 O: Tog sporazuma se ne sjećam mada su se pozivali na taj sporazum u
11 liniji komandovanja. Navodno sa Slovenijom postignuto primirje. Ja znam ono što
12 je iz sporazuma proizlazilo: da se išlo na granicu fotografirati karaule,
13 granične objekte pečatiti. Čak su nam dali zadatak da pripremimo ljudstvo za
14 posjedanje svake treće karaule jer, navodno, sa Slovenijom postignut neki
15 sporazum. Odma' iza toga to je narušeno da nije došlo do realizacije. Tako da
16 oko tog Brionskog sporazuma ne mogu ja -

17 P: /nečujno/ da Vas prekinem.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Dobro. Ako ne znate za ovu odredbu Brionskog sporazuma, možete to da
2 kažete. Niste znali za nju. Ali pretpostavljam da biste se složili sa mnom kada
3 kažem da nakon što je Slovenija proglasila nezavisnost, da je došlo do 10 dana
4 borbi između slovenačkih snaga i snaga JNA. Da li je to tačno?

5 O: Tačno.

6 P: Da razjasnimo jednu stvar. Jučer ste, kada ste govorili o borbama u
7 Sloveniji rekli, rekli - citirat ću Vas iz transkripta 7818: "Slovenačke snage
8 su to iskoristile i bjesomučno su pucale na djecu koja su bila žive mete jer su
9 imali naređenje po kojem ne smeju da odgovore."

10 Samo da razjasnim. Kada ste govorili o djeci koja su bila tamo, Vi ste
11 govorili zapravo o vojnicima JNA, zar ne?

12 O: Da. I da dodam: Nisu to bile borbe JNA i slovenačke TO. To je bio
13 otvoreni napad na JNA, a JNA je ograničena da ne smije uzvraćati. Jedinice JNA
14 su ograničene naredbom da ne smiju otvarati vatru. U borbi treba biti obostrani
15 partneri, protivnici. To je bio isključivo napad na jedinice JNA sa krajnjim
16 ciljem da se tako male snage koje su upućene u Sloveniju da se tim činom JNA
17 ponizi pred domaćom i svetskom javnošću.

18 P: Prekinut ću Vas gospodine. Nemam namjeru da ulazim u detalje; o tome
19 ste svjedočili jučer. No, Vi ne poričete da je otvarana vatra sa obje strane, da
20 su ginuli ljudi na obje strane, ginuli su pripadnici JNA, ginuli su Slovenci u
21 toku tih 10 dana rata. Zar ne?

22 O: Ja govorim da generalno, dakle naređenjem koje je dato jedinicama
23 koje su upućene u Sloveniju, bilo je naređenje da se ne otvara vatra, da se
24 izvrši zadatak bez otvaranja vatre.

25

26

27

28

29

30

1 Međutim, u pravilu službe JNA kaže lepo jedna tačka: Ukoliko vojna
2 jedinica bude napadnuta, bez odobrenja i bilo čijeg naređenjem jedinica otvara
3 vatru i brani se. One su bile prinuđene da se brane na pojedinim pravcima.

4 P: Gospodine, tu ću Vas zaustaviti. Nisam Vas o tome pitao. Ja ne
5 pokušavam da govorim o tome tko je počeo borbu, no između njih se vodila borba.
6 Čak, i kako Vi kažete, iako je to bilo samo u odbrani na napad, čak i ako to
7 prihvatimo, između JNA i slovenačkih snaga vodila se borba. Zar ne?

8 O: Pa to je... Definicija borbe je mnogo složenija. To bi se moglo
9 reći... reći -

10 P: Nije mi potrebna tehnička definicija. Ne sporite da su jedni na druge
11 otvarali vatru iz pušaka i da su na obje strane ljudi ginuli, zar ne?

12 O: Bilo je toga, da.

13 P: Dobro. U Hrvatskoj koja, a ja ću Vam ustvrditi, je takođe proglasila
14 nezavisnost 25. juna 1991. godine, Hrvatska je vidjela borbe u Sloveniji,
15 Hrvatska je vidjela šta se desilo u Sloveniji nakon pokušaja proglašenja
16 nezavisnosti. Zar ne?

17 O: Pa, sigurno da su videli.

18 P: Moje pitanje je: U svjetlu svega što se desilo počev od naređenja
19 koje je izdato u maju 1990. o izuzimanju naoružanja Teritorijalne obrane, svi
20 razni sukobi o kojima smo razgovarali, rat u Sloveniji - nije li onda tačno reći
21 da je blokadom objekata JNA Hrvatska pokušavala da ponovno uspostavi kontrolu
22 nad oružjem i da izbjegne rat sa JNA, onakav rat kakav se desio u Sloveniji?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Daleko od toga. Ne bi se složio sa Vama da je blokadom kasarne ona
2 htela da spreči rat.

3 P: Usput rečeno, kasarne, vojni magacini, vojni konvoji, sve su to
4 legitimno vojni ciljevi, zar ne?

5 O: A za koga legitimni vojni ciljevi?

6 P: Legitimni u borbi prema zakonima ratovanja. To nisu civilni ciljevi
7 koje ne smijete gađati, već su to legitimni vojni ciljevi.

8 O: Legitimni u borbi sa legitimnim snagama. Ali koje su to legitimne
9 snage bile hrvatske? Ne znam.

10 P: Da nastavimo dalje. A sada se usredsređujemo na period koji počinje u
11 augustu 1991. Od toga vremena nadalje, složiti ćete se sa mnom, da se uloga JNA
12 radikalno promijenila i tu se nije radilo samo o stvaranju tampona već o
13 otvorenoj podršci srpskoj strani u sukobu u Hrvatskoj. Je li to tako?

14 O: U augustu ne. Još je bila u funkciji razdvajanja armija.

15 P: Po Vašem mišljenju da li se ta uloga promijenila, i ako jeste, kada?

16 O: Promenila se samim tim što su usledili napadi na garnizone,
17 organizovani planski napadi nakon blokada kasarni: napad na kasarne, razoružanje
18 vojnika, pljačkanje oružja, magacina i ostalo. Jedinice JNA da bi opstale morale
19 su se braniti.

20 P: O kojem to vremenskom okviru govorimo? Kada je to započelo? Kada se
21 ta promjena u ulozi, kada se ona počela dešavati?

22 O: U septembru 1991.

23 P: Jeste li znali da je Milan Martić javno izjavio još u julu 1991. da
24
25
26
27
28
29
30

1 njegova policija iz SAO Krajine ima saradnju sa JNA i da oni pomažu jedni
2 drugima u borbi protiv zajedničkog neprijatelja, drugim riječima, Hrvatske. Da
3 li su Vam bile poznate te javne izjave?

4 O: Nije mi to bilo poznato.

5 P: Da li Vam je bilo poznato da su se JNA i policija SAO Krajine borile
6 zajedno, pod zajedničkom komandom u Kijevu u avgustu 1991.? Ustvari, Milan
7 Martić je lično sudjelovao u tom napadu kao i Ratko Mladić sa strane JNA. Je li
8 Vam to bilo poznato?

9 O: N... Ja znam da je bila gužva oko Kijeva. Ko je s kim sarađivao, ko
10 je s kim... to meni nisu bile te informacije jer nisu bile... nisu bile ovaj,
11 meni dostupne. Samo iz medija kol'ko sam mog'o znati.

12 P: A šta je sa Drnišem u septembru 1991.? Jeste li znali da se JNA
13 borila zajedno sa Teritorijalnom obranom i policijom SAO Krajine u Drnišu u
14 septembru 1991.?

15 O: Znam.

16 P: Jeste li znali da su JNA i TO i policija SAO Krajine zajedno vodili
17 borbe oko Saborskog i Škabrnje u novembru 1991.? Da li Vam je to bilo poznato?

18 O: Novembar 1991.? Nisam ja imao taj obim zadataka da to pratim na
19 dalmatinskom što se dešava dole. Tako da ja znam da je... iz sredstava javnog...
20 iz medija da smo... znali da se neka TO, policija, ko li dole tuče. Ali поближе
21 ne bi Vam ja mogô sad locirati ko je s kim jer nije bilo u domenu mogâ praćenja.

22 P: U redu. Da onda malo općenitije razgovaramo. Vi sami kažete da je
23 došlo do promjene u ulozi JNA do septembra 1991. I to je tačno, zar ne, da je to
24 bila radikalna promjena u odnosu one uloge gdje je JNA bila tampon, gdje je

25

26

27

28

29

30

1 sada JNA ustvari stala na stranu Srba u Hrvatskoj i borila se da brani srpske
2 nacionalne interese u Hrvatskoj.

3 O: U tome i jeste problem što je JNA praktično sinhronizovanom akcijom
4 domaćih socijalističkih snaga i međunarodnih faktora razbijena i ostavljena je
5 da bude ničija. Razbijena je Jugoslavija i JNA je ostala bez države iza sebe da
6 se snalazi kako zna i ume, i da se brani od svakog napada na svoje jedinice. A
7 da je isključivo postojala zato da štiti Srbe, vala onda Srbi ne bi ni tol'ko ni
8 stradali od paravojnih snaga Hrvatske da je JNA štitila njih.

9 P: Mislim da nisam 100% siguran u pogledu Vašeg odgovora. Vi govorite o
10 onome što se može zaključiti od provođenja. Ali prihvatate li da je od kraja
11 ljeta 1991. uloga JNA u sukobu radikalno promijenjena i da je JNA sada uzela
12 stranu Srba i da je štitila srpske nacionalne interese u Hrvatskoj?

13 O: Ne bi se tako moglo reći. JNA je i dalje imala funkciju razdvajanja,
14 međutim, isto tako je branila svoje jedinice, svoja sredstva i... od svakog
15 oblika ugrožavanja. Bilo je i teritorija gdje su štitili i Hrvate i Srbe
16 jedinice JNA. Ne samo Srbe.

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Zamolio bih da ponovo pogledamo dokazni
18 predmet 24. A zanimaju me strane 49 i 50 na engleskom, odnosno 92 i 93 na B/H/S-u.
19 Na B/H/S-u to je na 6. strani sistema elektronske sudnice, a na engleskom to su
20 strane 6 i 7.

21 Mislim da bismo trebali stajati na 6. strani na engleskom. Ustvari,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 počinje na strani 92, odnosno 6. strani na *e-court*u.

2 Zamolio bih da se vratimo na onaj prethodni format.

3 P: Postoji nekoliko pasusa u kojima su riječi napisane kosim slovima. Tu
4 se govori o prvoj i drugoj fazi.

5 Da li vidite to na toj stranici?

6 O: To je na srpskom stranica 92 ili 93.

7 P: Hvala Vam. Na toj strani 92, znači na lijevoj strani u sredini tog
8 pasusa stoji jedna rečenica koja kaže: "Tri faze razvoja situacije i situacija
9 se razvijala vezano za oružane snage u skladu s tim."

10 To je knjiga koju je napisao Veljko Kadijević. Sada bih zamolio da
11 pređemo na onaj paragraf koji počinje sa "treća faza", a to je na desnoj strani,
12 odnosno strani 93. Prva rečenica je veoma duga.

13 A druga počinje: "Na početku te faze". Ustvari, na početku se kaže da
14 "treća faza nastupa kada Nemačka preko Evropske zajednice otvoreno preuzima

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 upravljanje jugoslovenskom krizom". To su riječi Kadijevića. "... tjera
2 Sloveniju i Hrvatsku da ubrzaju secesiju putem primjene nasilja."

3 Znači tu se govori o početku i kraju ljeta 1991. Tu se spominje
4 deklaracija nezavisnosti i priznavanje od strane Njemačke.

5 A ova druga rečenica u ovom pasusu je ono što me zanima. Kaže se: "Na
6 početku te faze zadatak oružanih snaga se bitno mijenja i sastoji se od 1.
7 obrane srpskog naroda u Hrvatskoj i njegovog nacionalnog interesa, 2. izvlačenja
8 garnizona JNA iz Hrvatske, 3. pune kontrole Bosne i Hercegovine..." i nastavlja
9 se sa nabrojanjem zadataka.

10 Ali ovaj prvi dio tih novih radikalno izmijenjenih zadataka jeste da se
11 brani srpski narod u Hrvatskoj i njegov nacionalni interes. I to tačno odražava
12 ono što se dogodilo sa JNA krajem ljeta 1991. kada je došlo do te radikalne
13 promjene u njihovim zadacima, a to je da se brane srpski nacionalni interesi.

14 O: Ja bi molio... da formulišete pitanje. Nisam baš sad jasan šta želite
15 da Vam odgovorim.

16 P: Možda pitanje nije bilo jasno postavljeno. Dopustite da to ponovo
17 kažem.

18 Krajem ljeta 1991. godine Kadijević je u pravu, zar ne, da se uloga JNA
19 radikalno promijenila i da je postala barem djelimično sada da brane Srbe u
20 Hrvatskoj i srpske nacionalne interese u Hrvatskoj. I to se dogodilo, zar ne?

21 O: Ja se sa ovim ne bi mogao složiti jer to nije tako. Ovo je u knjizi
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 lijepo napisano, u knjizi od Kadijevića, ali to nije tako. Hrvatska je praktično
2 preotela deo JNA, gotovo b...bi rekô 50% JNA. Preoteo. Preotela starešinski
3 sastav, vojnike koji su služili vojni rok u jedinicama JNA izvukla iz jedinica.
4 Dalje, zauzela kasarne, opljačkala naoružanje, opljačkala vozove koji su vozili
5 iz Slovenije tako da je bila ubojitija nego ostatak jedinica JNA na teritoriji
6 Hrvatske, organizovanih jedinica JNA.

7 Znači da je Hrvatska kartoteku vojnih obaveznika koji su trebali
8 popunjavati jedinice JNA preuzela i ljudstvo. Već tada je imala brojčano veće
9 ljudstvo i više naoružanja neg' što su imale jedinice JNA na prostoru Hrvatske.

10 P: Bez obzira na ovo što ste Vi rekli o JNA u Hrvatskoj i njihovim
11 jedinicama u Hrvatskoj, JNA je savezna armija koja je još uvijek postojala, zar
12 ne?

13 O: Ona je postojana... postojana, ali je oslabljena, prepolovljena
14 gotovo, preoteta je od Hrvatske.

15 P: JNA je bila jedna od najsnažnijih armija u Evropi prije 1990-ih
16 godina, zar ne?

17 O: Ne znam koji je rang bio, ali verovatno je tako.

18 P: Vi ste služili JNA i nema razloga da budete skromni. JNA je bila
19 ponosna na to što je snažna armija koja se mogla čak upoređivati i sa armijama
20 tipa NATO-a. Bila je jedna od najsnažnijih armija u Evropi.

21 O: Ja sam ponosan na to i smatram da je tako i bilo.

22 P: A kad se pogleda JNA u cijeloj Jugoslaviji, Vi nećete da kažete da su
23 nove Hrvatske oružane snage bile snažnije od JNA. Vi to, mislim, ne kažete.

24 O: Ja kažem ovo: Da je već do novembra meseca, naročito padom garnizona
25 u Hrvatskoj u septembru i oktobru JNA oslabljena u meri, jedinice JNA u

26

27

28

29

30

1 Hrvatskoj, oslabljene su u meri da su Hrvatske paravojne snage bile jače u omeru
2 5 prema 1 ili čak i 10 prema 1; 11 prema 1 po nekim procenama, zahvaljujući
3 razbijanju armijskih jedinica. Prema tome, ne može se... ne može se kazati da je
4 to bila... da su to bile neke moćne jedinice JNA u Hrvatskoj.

5 P: U redu. Prije nego što zastranim po ovom pitanju, da kažem da govorim
6 o ciljevima JNA. Da li je moguće da ste Vi bili zavedeni u pogledu stvarnih
7 ciljeva rukovodstva JNA?

8 O: U kom smislu smatrate "zavedenim"?

9 P: Moje je pitanje... ovo da zaboravimo. Gledali smo dnevnik Borisava
10 Jovića i rekli ste da Vam nije bilo poznato ono što je tamo bilo navedeno. Onda
11 smo pogledali nekoliko izvadaka iz knjige Kadijevića i rekli ste da se ne
12 slažete s onim šta je napisano o ciljevima JNA. Zar nije moguće da ste Vi
13 naprosto imali pogrešno shvatanje o ciljevima JNA i rukovodstva JNA?

14 O: Ja sam kao vojnik u vojničkoj karijeri učen nečemu drugom, a ne onome
15 što me je zateklo 1990., 1991., znači početkom 1990-ih godina. Čvrsto sam
16 verovao u jedinstvenu Jugoslaviju. Ponosan sam bio što sam pripadnik tih snaga
17 Jugoslovenske narodne armije. I kada je... su se pojavili na političkoj sceni
18 secesionističke snage, čvrsto smo verovali da nema šanse da se te snage...
19 isplivaju na političku scenu takvom moći da otcepe dve republike iz sastava
20 Jugoslavije. I priznajem da sam bio idealista. Bio sam idealista.

21 P: Osim onoga što ste Vi osjećali i što su osjećali drugi vojnici i
22 oficiri JNA, rukovodstvo JNA je napustilo te ciljeve bratstva i jedinstva 1991.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 zar ne? Oni su to napustili i stali na stranu Srba.

2 O: Nisam razumeo. Koje rukovodstvo?

3 P: Rukovodstvo JNA.

4 O: Da je napustilo te ciljeve? Pa normalno. I u JNA je bilo onih... onih
5 koji su radili za račun secesionističkih snaga u vrhu, u vrhu. Nesreća je ove
6 zajednice i prve one i ove što je u vrhu postojalo uvek izdajstvo neko. Tako je
7 bilo i 1941. tako i 1991. i tako nas prati ta nesreća.

8 P: Rukovodioci JNA koji su napustili ove ciljeve bratstva i jedinstva,
9 oni nisu bili ono što biste Vi nazvali secesionističkim snagama. Nisu to bili
10 samo Hrvati i Slovenci, već i Srbi pripadnici rukovodstva JNA koji su 1991.
11 napustili te ciljeve bratstva i jedinstva. Zar ne?

12 O: Ne bi se moglo reći... jednako jedni i drugi. Ljudi koji su bili na
13 ključnim dužnostima u Generalštabu JNA poput Antona Tusa, ovaj, i sličnih njemu,
14 oni su se otvoreno odma' stali na stranu secesionističkih snaga. Ne znam da su
15 ijedan Srbin da je podržavo secesionizam. To nisam video.

16 P: Vi ste, gospodine, također govorili juče nešto malo o kadrovskoj
17 politici JNA i takvim stvarima. Tačno je, zar ne da je do kraja 1991. godine
18 velika većina viših oficira u JNA bila srpske ili crnogorske nacionalnosti, zar
19 ne?

20 O: Ne. Ja sam rekao da u odnosu na brojni sastav, u odnosu na ukupno
21 stanovništvo tadašnje Jugoslavije prirodno bi bilo da je bar 50% - jer 50%
22 stanovništva Jugoslavije je činilo, odakle je praktično i kontigent /sic/
23
24
25
26
27
28
29
30

1 regrutnih jedinica JNA - prirodno bi bilo da je 50% srpski sastav. Međutim,
2 nije... nije tako bilo. U rukovodećem sastavu... u rukovodećem sastavu tadašnje
3 JNA bilo je stvarno, stvarno mešovito. Nigde nisu prevladavali Srbi. Ali od
4 1980. naovamo -

5 P: Gospodine, ja govorim, molim Vas da me poslušate, ja govorim o kraju
6 1991. Do kraja 1991. u Hrvatskoj sasvim sigurno, vezano za borbene jedinice,
7 gotovo svi komandujući oficiri su bili Srbi ili Crnogorci.

8 O: 1991.? Nije tačno.

9 P: Vi još uvijek to osporavate iako se govori o kraju 1991.?

10 O: Nije tačno.

11 P: Da Vas pitam sljedeće: Od augusta 1991. do novembra 1991. Vi ste bili
12 na ovom isturenom komandnom mjestu u Slunju? O tome ste juče govorili.

13 O: Da.

14 P: U vrijeme kada ste Vi bili u Slunju, snage JNA tamo su saradivale,
15 odnosno djelovale u saradnji sa snagama TO i policije SAO Krajine i formirale
16 privremene operativne i taktičke grupe, zar ne?

17 O: Ja znam da su postojale taktičke grupe isključivo od jedinica JNA.
18 Nisam vidio da je tu bilo uključeno... druge jedinice. Izišao sam na Slunj 17.
19 augusta kako sam rekao i uglavnom još uvijek smo bili u fazi razdvajanja.
20 Razdvajanja. I drugo, ključna aktivnost komande 5. armije na isturenom komandnom

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mestu u Slunju je bila da se prati transport, transport naoružanja i vojne
2 opreme iz Slovenije. To je ključni deo zadatka komande 5. armije.

3 Mi smo se čudili, oficiri, komandi armije, čudili ste...

4 P: Oprostite, gospodine.

5 Oprostite što sam Vas prekinuo. Samo jedna ispravka. Prevod koji smo
6 dobili jeste da ste Vi napustili Slunj 19. augusta, a to je bio 19. novembar
7 1991., zar ne?

8 O: Da. Oko 20. novembra smo napustili istureno komandno mesto i
9 preselili na Kozaru.

10 P: U redu. Vi ste rekli da ste znali za taktičke grupe. Da li Vam je
11 bila poznata operativna grupa 3 koja je postojala otprilike u to vrijeme, u
12 oktobru i novembru 1991. na tom području Slunja? Da li Vas to na nešto podsjeća?

13 O: /prijevod engleskog transkripta: "Mislim"/ da je to bila... Mislim da
14 je bila na Plitvicama. Ne sećam se tačno, al' mislim na Plitvicama da je bila.

15 P: A šta je sa taktičkom grupom 2 koja je osnovana 23. oktobra 1991.? Da
16 li se sjećate da je osnovana ta taktička grupa?

17 O: Ne znam. Ja znam da je bio punkt na Slunju i da je bio punkt na
18 Plitvicama, taktička grupa.

19 P: Ovom taktičkom grupom je komandovao pukovnik Čedomir Bulat iz JNA. Da
20 li se sada možete sjetiti ove taktičke grupe 2?

21 O: Ta je grupa, ta je grupa ostala sa Bulatom pukovnikom kada smo mi
22 napustili, preselili komandno mesto, napustili Slunj i preselili komandno mesto
23 na Kozaru. Onda je ostala ta taktička grupa na Slunju sa pukovnikom Bulatom.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. A ta taktička grupa sastojala se od snaga JNA i snaga TO SAO
2 Krajine, a te TO snage su bile pojačane snagama policije. Da li se toga sjećate?

3 O: Strukturu te grupe ne znam. Nisam je ni radio, strukturu. Obično je
4 to radio načelnik štaba, načelnik štaba sa načelnikom operativnog. Nisam ja
5 radio. Ne znam strukturu. Ne bi Vam mogao reći.

6 P: U redu.

7 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da bi ovo bilo pogodno
8 vrijeme za pauzu.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Doista jeste. Sada ćemo imati pauzu.
10 Nastavljamo s radom u 12.30h.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite molim.

12 ... Početak pauze u 12.00h

13 ... Sjednica nastavljena u 12.30

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite. Izvolite sjesti.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, koliko još mislite
16 da Vam treba?

17 G. BLACK: [simultani prijevod] Svjestan sam vremena. Stvari su se
18 odvijale malo sporije nego što sam očekivao na početku. Mislim da će to biti
19 veći dio ove sjednice. Neće trajati cijelu sjednicu, ali veći dio.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Možete nastaviti.

21 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

22 P: Gospodine Periću, Vi ste pristupili Teritorijalnoj obrani SAO Krajine
23 u martu 1992. godine. Da li je to tačno?

24 O: 1. /prijevod engleskog transkripta: "aprila"/ 1992. godine.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, hvala Vam. A nakon toga ste pristupili SVK-u u decembru 1992.
2 godine i služili ste u SVK-u sve do 1995. Da li je to tačno?

3 O: Tačno.

4 P: Tokom cijelog tog vremenskog perioda Vi ste ostali pripadnikom
5 Jugoslovenske vojske i dobivali ste platu od JNA, a kasnije od Vojske
6 Jugoslavije. Zar ne?

7 O: Tačno. S tim što sam dao izjavu početkom 1992. da pristupam
8 Teritorijalnoj odbrani srpske vojske... Teritorijalnoj odbrani Republike Srpske
9 Krajine.

10 P: Dobro. Kome ste dali tu izjavu u kojoj ste rekli da pristupate
11 Teritorijalnoj odbrani?

12 O: To je tražila personalna služba JN... komande... komande armijske
13 oblasti.

14 P: To je bila kadrovska služba JNA, zar ne?

15 O: Da.

16 P: Čak i nakon što ste dali tu izjavu, Vi ste i dalje bili u sastavu
17 JNA, a kasnije Vojske Jugoslavije iako ste služili u RSK-u, zar ne?

18 O: Da.

19 P: A platu ste dobivali od JNA, a kasnije od Vojske Jugoslavije, zar ne?

20 O: Da.

21 P: Jučer ste izjavili nešto o Vanceovom planu. Sada ću Vam postaviti
22 nekoliko pitanja o Vanceovom planu.

23 Tačno je, zar ne, da je Vanceov plan imao tri glavna aspekta:

24

25

26

27

28

29

30

1 razmještanje mirovnjaka Ujedinjenih nacija u zonama pod zaštitom Ujedinjenih
2 nacija, zatim demilitarizacija i onda povratak izbjeglica. To su bile tri glavne
3 tačke Vanceovog plana, zar ne?

4 O: Nisam imao priliku da vidim taj plan u rukama, ali mislim da je to
5 suština plana, prema onom što sam ja saznavao tokom službe.

6 P: Dobro. Jučer ste rekli da prema Vanceovom planu u slučaju napada
7 Hrvatske na zapadnu Slavoniju, JNA je mogla da se umiješa u odbranu zapadne
8 Slavonije. To ste rekli jučer. Da li sam Vas dobro razumio, da li sam u pravu?

9 O: Navodno da je takva odredba sadržada... sadržana u Vanceovom planu.
10 Ja nisam imao prilike, kažem, da vidim, ali sam bio upoznat sa tim da i ta
11 odredba je sadržana u Vanceovom planu kao garant sigurnosti narodu zapadne
12 Slavonije.

13 P: Da li se sjećate kako ste čuli o tom konkretnom dijelu plana, odnosno
14 da je prema tom planu JNA imala mogućnost da se umiješa i da brani zapadnu
15 Slavoniju? Da li ste o tome čuli kroz medije ili na neki drugi način?

16 O: Prva informacija o sukobima u zapadnu Slavoniju /sic/ do mene je
17 došla 15. augusta 1991. kada su snage MUP-a Hrvatske upale u Okučane na oklopnim
18 transporterima.

19 P: Moram Vas prekinuti. Izvinite. Oprostite, možda ste pogrešno shvatili
20 moje pitanje. Ta navodna odredba Vanceovog plana prema kojem je JNA mogla da se
21 umiješa i da brani zapadnu Slavoniju u slučaju napada hrvatskih snaga, Vi kažete

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 za tu konkretnu odredbu da je ona navodno bila odredba Vanceovovog
2 plana. Da li se sjećate kako ste za nju saznali, za tu konkretnu odredbu,
3 navodnu odredbu?

4 O: /u engleskom transkriptu: "Ja sam"/ čuo, to sam čuo od komadanta
5 /sic/ Teritorijalne obrane zapadna Slavonija kome sam bio zamenik, Čubrić Jove,
6 pukovnika. To je bio prvi komandant TO u zapadnoj Slavoniji. Došao je u martu
7 1992. i ja sam njemu došao za zamenika i on mi je rekao da u Vanceovom planu
8 sadrži ta odredba da u slučaju napada na zapadnu Slavoniju hrvatskih snaga da će
9 intervenisati i JNA, odnosno Vojska Jugoslavije kasnije. Nisam imao priliku da
10 vidim u pisanom obliku taj plan.

11 P: Dobro. Da li biste prihvatili - možda je to bilo njihovo tumačenje -
12 da li biste se složili sa time da to nije bilo sadržano u Vanceovom planu? Je li
13 to moguće?

14 O: Ne znam, kažem, zato što nisam imao prilike da imam Vanceov plan u
15 rukama da je vidim šta piše.

16 P: Razlog zašto to pitam je, u maju 1992. godine Hrvatska je međunarodno
17 priznata kao nezavisna država i zapravo je tada bila članica Ujedinjenih nacija.
18 Tako da to nema smisla da Ujedinjene nacije prave sporazum po kojem bi JNA bilo
19 dozvoljeno da uđe na teritoriju Hrvatske jedne zemlje članice Ujedinjenih
20 nacija. To zaista nema neke logike, zar ne?

21 O: Pa to je bilo... Vanceov plan je donet pre priznanja Hrvatske. Kol'ko
22 znam, negde januar... januar već su prve njihove snage dolazile u februaru,
23 martu 1991. U zapadnu Slavoniju.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U pravu ste u pogledu vremena sačinjavanja Vanceovog plana. No moje
2 pitanje... možda ne možete da odgovorite ili ne znate, ali kada je Hrvatska bila
3 međunarodno priznata i kada je bila zemlja članica Ujedinjenih nacija, onda nije
4 bilo logike u tome da Ujedinjene nacije dozvole Jugoslavenskoj narodnoj armiji
5 da zalazi na teritoriju Hrvatske iz borbenih razloga, zar ne? Ukoliko ne znate,
6 onda to kažite i shvatit ću.

7 O: Znam, ali sam verovô da su Ujedinjene nacije te koje bi trebale
8 zaštititi i da imaju mandati...mandat zaštite srpskog stanovništva na prostoru
9 zapadne Slavonije.

10 P: Kao što smo rekli prije nekoliko trenutaka, jedna od centralnih
11 odredaba Vanceovog plana je bila demilitarizacija unutar zona pod zaštitom
12 Ujedinjenih nacija. Zapravo, na obje strane trebalo je da se izvrši
13 demilitarizacija unutar tih zona. Da li je to tačno?

14 O: Tačno.

15 P: Jedan od konkretnih dijelova demilitarizacije je bio u tome da su
16 pripadnici Teritorijalne odbrane trebalo da nose civilnu odjeću. Nije više
17 trebalo da bude u uniformama. To je bila jedna od sastavnih komponenata
18 demilitarizacije, zar ne?

19 O: Tačno je. I nosili smo civilnu odjeću.

20 P: Vi ste juče svjedočili i rekli da su viši oficiri Teritorijalne
21 odbrane nosili civilnu odjeću. Da li Vi izjavljujete da su samo viši oficiri ili
22 svi pripadnici Teritorijalne obrane prestali nositi uniformu i počeli nositi
23 civilnu odjeću?

24 O: Svi.

25 P: Sada bih Vas zamolio da pogledate sa mnom dokument koji nosi ERN
26
27
28
29
30

1 Oznaku ERN R 0128678 do 8679.

2 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, možda nemamo prevod ovog
3 dokument na B/H/S. Nemamo. Pa to neću ni tražiti.

4 P: Izvinjavam se, gospodine Periću. Ovaj dokument imamo samo na
5 engleskom, pa ću morati da Vam ja pročitam ono što želim. Ovaj dokument se
6 odnosi na sastanak koji je održan 11. marta 1993. godine između UNPROFOR-a i
7 srpskih vlasti u Okučanima.

8 I u pasusu 2 kaže se sljedeće: "Srpsku stranu je predstavljao zamjenik
9 komandanta nove Teritorijalne odbrane, pukovnik Slobodan Perić, zatim načelnik
10 policije gospodin Ostrolučanin, zatim oficir za vezu policije Zrnić i
11 predsjedavajući takozvanog regionalnog savjeta zapadne Slavonije gospodin
12 Vitez." Nije mi sasvim šta se ovdje kaže. Da li se Vi sjećate da ste bili
13 prisutni na tom sastanku sa UNPROFOR-om 13. marta 1993. godine ili je Vaš
14 zamjenik bio prisutan? Da li se sjećate toga? Izvinjavam se, sastanak je održan
15 11. marta.

16 O: Moguće je da sam - bilo je tih sastanaka ni sam ne znam više koliko -
17 moguće je da sam bio. Ne isključujem da nisam bio.

18 P: Dobro.

19 Pod brojem 4 govori se o dnevnom redu ovog sastanka i kaže se: "Na
20 dnevnom redu su bile samo dvije tačke: (a) Nove procedure koje je uvela lokalna
21 srpska policija za izbjeglice iz Bosne i Hercegovine koje ulaze preko Savskog
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Mosta; (b) Kršenja Cyrus-Vanceovog plana, nošenje vojnih uniformi pod kontrolom
2 Srba."

3 Da li se sjećate da ste bili prisutni na bilo kojem od sastanaka sa
4 UNPROFOR-om na kojima je jedna od tačaka dnevnog reda bila stalno nošenje vojnih
5 uniformi od strane srpskih snaga?

6 O: Ne mogu se tačno sjetiti kad je tih sastanaka bilo gotovo sedmično,
7 svakodne... svake sedmice. Da se raspravljalo baš isključivo o nošenju uniforme,
8 ne sećam se.

9 P: Dobro. Ne mora da bude ovaj konkretni sastanak. Možete li da se
10 sjetite razgovora sa UNPROFOR-om o temi i daljnjeg nošenja vojnih uniformi?

11 O: Pa imao sam više razgovora posebno sa zamjenikom komandanta Sektora
12 zapad, u to vreme gospodinom pukovnikom Devegarom /fon./. Mogu reći da su oni to
13 prihvatili kao normalno nakon formiranja srpske vojske Krajine.

14 P: Nisam sasvim razumio. Šta su prihvatili kao sasvim normalno?

15 O: Nošenje uniformi od strane naših... naših vojnika, starešina i
16 oficira.

17 P: Molim sada da pogledamo sljedeću stranicu ovog dokumenta na ekranima.

18 Gospodine Periću, dok čekamo da se okrene stranica, da kažem sljedeće.
19 Zapravo, UNPROFOR je smatrao da je nastavak nošenja vojnih uniformi kršenje
20 Vanceovog plana. I to je sasvim jasno bilo kršenje odredaba, odnosno formulacija
21 sadržanih u Vanceovom planu, zar ne?

22 O: Da, u 1992. Kasnije to nije bio problem od 01.12.1992. kad je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 formirana srpska vojska Krajine, nije bio problem nošenje uniforme.

2 P: Ali Vanceov plan nije u decembru 1992. godine dopunjen. Nije se
3 vratilo ponovno na odredbe toga plana. Njegove odredbe su i dalje bile iste, a
4 demilitarizacija je i dalje bila centralna odredba Vanceovog plana, zar ne? Čak
5 i 1993. godine i nakon nje.

6 O: Da. A to je značilo onda zašto je UNPA do... UNPA zone dozvoljeno, a
7 UNPA zona se protezala do Grubišnog Polja i dalje gore do... do Bilogore,
8 Brđevca. Zašto je dozvoljen onda ulazak hrvatskim sastavima u UNPA zonu u
9 uniformama? To je važno i za njih, Vanceov plan, ne samo za nas.

10 P: Da. Ja ne sporim da se to odnosilo na obje strane, ali umjesto da
11 govorimo o hrvatskim snagama, usredsredimo se na srpske snage.

12 Zapravo, pogledajmo sada dokument. U pasusu 7 se kaže da je na tom
13 sastanku u martu 1993. godine komandant sektora UNPROFOR-a naglasio da je i
14 daljnje nošenje maskirnih vojnih uniformi od strane demobilisanih pripadnika
15 TDF-a kršenje glavne odredbe Vanceovog plana i tu se insistiralo, kod srpske
16 strane da se pridržava plana.

17 Zatim u pasusu 8 se kaže: "Srpska strana" i tu se navodi "zamjenik
18 komandanta Teritorijalne obrane /u engleskom transkriptu: "Vitez i Ostrolučanin/
19 u kojem je on jasno dobio da se pridržava ove odredbe Vanceovog plana citirajući
20 naređenja od vojne komande iz Knina i spominjući da je proglašeno ratno stanje u
21 takozvanoj Republika Srpska Krajina navodeći to kao izgovor.

22 Zapravo, u nastavku se kaže u pasusu 9 da je srpska strana u više
23 navrata odbijala da se pridržava ove odredbe plana.

24 Tačno je, zar ne, 1993. godine, a osobito u martu 1993. SVK i srpska
25
26
27
28
29
30

1 strana, općenito govoreći, je otvoreno i ponovljeno odbijala da se pridržava
2 demilitarizacije, odnosno odredaba o demilitarizaciji iz Vanceovog plana.

3 O: Nije mi jasno ko je u potpisu ovoga dokumenta, ali naš argumenat je
4 bio da nosimo uniforme zato što je i hrvatskoj strani to dozvoljeno u UNPA zoni.
5 Prema tome, smatrali smo da je to sasvim normalno. Ako se dozvoli nj...ni...
6 njima, zašto se onda i nama da ne dozvoli?

7 P: Onda zaključujem, tačno je reći da ste vi mislili da možete da kršite
8 Vanceov plan ukoliko ga krši i druga strana? To je tada bilo vaše mišljenje, zar
9 ne?

10 O: Tačno. Tačno.

11 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, molim da ovaj dokument bude
12 uvršten u spis.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Molim da
14 mu se odredi broj.

15 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument postaje dokazni
16 predmet 936.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak da nešto razjasnimo.
20 Gospodine svjedoče, Vi kažete da ste opravdali nošenje uniformi zato što je i
21 druga strana nosila uniforme. Da li je to tačno?

22 SVJEDOK: Časni Sude, tačno.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nekoliko trenutaka kada ste
24 odgovorili na pitanje koje je postavio gospodin Black, a Vi ste rekli "Tačno, a
25 mi smo nosili civilnu odjeću" Niste bili apsolutno u pravu.

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Ja sam rekô, oprostite časni Sude, ja sam rekô za 1992. do 1.
2 decembra. Dok je postojala TO, nosili smo civilnu odjeću. Od 1. decembra 1992.
3 kad je fomirana srpska vojska Krajine, nosili smo uniformu, otvoreno. A ovo je
4 1993. Ja sam naglasio u 1992. kao TO, nosili smo civilnu odeću. Tokom 1992. do
5 1. decembra 1992. godine.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pitanje Vama postavljeno je bilo: "A
7 jedan od konkretnih dijelova odredbe o demilitarizaciji je bila to da pripadnici
8 Teritorijalne obrane treba da nose civilnu odjeću. Nije više trebalo da nose
9 uniforme. To je bilo u okviru plana o demilitarizaciji, zar ne?"

10 A Vi ste rekli: "Da, tačno. I mi smo nosili civilnu odjeću."

11 I to se ne odnosi na neki konkretan vremenski period. To se odnosi na
12 cijeli vremenski period tokom kojeg je bio na snazi Vanceov plan.

13 SVJEDOK: Ne, ne, ne, ne. Kad je formirana, ja sam naglasio -

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pokažite mi na osnovu toga pitanja i
15 iz Vašeg odgovora gdje ste naglasili da ste se pozivali na neko konkretno
16 vrijeme? Ja sam Vam citirao pitanje i odgovor.

17 SVJEDOK: Gospodin Black je postavio pitanje da li smo nosili civilnu
18 odeću. Ja sam rekao da smo po Vanceovom planu nosili civilnu odeću do 01.12. kad
19 je formirana srpska vojska Krajine, jer do tada smo bili TO. Posle smo postali
20 srpska vojska Krajine, časni Sude. Tako.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali to ne kažete u ovom odgovoru koji
22 sam Vam citirao. Vi ste samo rekli: "Tačno. I mi smo nosili civilnu odjeću."

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Tačka.

2 SVJEDOK: Ja sam naglasio, časni Sude, naglasio sam na početku da je to
3 bilo kao TO dok nije formirana srpska vojska Krajine 01.12.1992.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Neću dalje insistirati.

5 Možete nastaviti, gospodine Black.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Mogu li da Vas pitam Vi ćete nam
7 dostaviti prevod ovog dokumenta?

8 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Hoćemo.

9 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala.

10 G. BLACK: [simultani prijevod]

11 P: Gospodine Periću, još jedan od načina kako RSK nije poštivala odredbe
12 o demilitarizaciji Vanceovog plana je to kako je Teritorijalna obrana
13 transformisana u specijalne jedinice policije RSK, zar ne? To se dešavalo u
14 prvoj polovini 1992. godine? Tada je Teritorijalna odbrana transformisana u
15 specijalne jedinice policije.

16 O: Ne bi se moglo reći Teritorijalna odbrana kompletno. Deo
17 Teritorijalne odbrane je formiran u specijalnu policiju, deo ljudstva
18 Teritorijalne odbrane.

19 P: Osim kadrova i oružje i oprema su takođe prebačene u novoformirane
20 jedinice specijalne policije, zar ne?

21 O: Da. One su imale pojasno naoružanje. Točno.

22 P: Kao i drugu opremu, zar ne? Bilo je primjera kada su kamioni
23 Teritorijalne odbrane prebojeni u drugu boju, a onda bi nakon toga ušli u sastav
24 jedinica specijalne policije. Da li ste znali da se takvo što dešavalo?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, dešavalo se. To smo mi naučili od Hrvatske. Oni su tako
2 policijske snage napravili da budu vojnički sastavi, ali samo su obojili u
3 plavo.

4 P: A i Vi ste uradili ustvari istu stvar u zapadnoj Slavoniji? Je li to
5 hoćete da kažete?

6 O: Isto kao i oni.

7 P: Ustvari, Vi ste spomenuli nošenje pojasnog oružja. Ali jedinice
8 specijalne policije RSK su nosile duge cijevi isto tako, zar ne?

9 O: Ne. Nosile su pojasno oružje.

10 P: Vi niste znali da su jedinice specijalne policije RSK imale
11 naoružanje sa dugim cijevima koje su dobile od JNA i od Teritorijalne obrane RSK
12 ili kažete da to nije bio slučaj?

13 O: Po naredbi su nosili na službi pojasno oružje, a duge cevi su bile
14 uskladištene u magacinu.

15 P: Ujedinjene nacije su zaključile, zar ne, da je transformacija
16 formacija Teritorijalne odbrane i opreme JNA u jedinice specijalne policije RSK
17 zapravo bila kršenje Vanceovog plana, odnosno odredaba o demilitarizaciji. Nije
18 li ovo tačno? Ako ne znate, kažite da ne znate.

19 O: Ne znam zato što nisam imao taj Vanceov plan u rukama. Da li je bilo
20 kršenja odredbi? Kršila je i jedna i druga strana.

21 P: Da li Vam je poznat sporazum iz Daruvara iz februara 1993. godine?
22 Dat ću Vam još nekoliko pojedinosti o tome. To je sporazum između funkcionera
23 zapadne Slavonije i Hrvatske i u njemu su sudjelovali sa srpske strane Veljko
24
25
26
27
28
29
30

1 Džakula koji je bio regionalni predsjednik SDS-a i pomoćnik premijera. Da li Vam
2 je poznat taj sporazum? Je li se smješkate i klimate?

3 O: Mislim da je poznat mi sporazum.

4 P: A pitanje koje imam za Vas u vezi sa sporazumom je da li je
5 rukovodstvo RSK u Kninu odbilo taj sporazum i smijenilo gospodina Džakulu sa
6 funkcije i ugrozilo njegovu reputaciju? On je čak bio uhapšen i optužen za
7 izdaju. Da li se sjećate toga?

8 O: Sjećam se.

9 P: Da li Vam je poznat plan Z-4 koji je bio predložen iako nikad nije
10 usvojen, a predložen je 1994. Da li se sjećate da ste čuli nešto o tom planu?

11 O: Govorite o planu -

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Peroviću.

13 G. PEROVIĆ: O planu Z-4 nije bilo reči u glavnom ispitivanju. A mislim
14 da unakrsno mora biti vezano za glavno.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Unakrsno ispitivanje je vezano za
16 cijeli predmet i može se sasvim legitimno postaviti pitanje na koje svjedok može
17 da odgovori sa time da li zna ili ne zna. Tako da se ovaj prigovor odbacuje.

18 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

19 P: Gospodine Periću, nisam siguran da li smo zabilježili Vaš odgovor. Da
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 li se sjećate da ste čuli za plan Z-4 1994. godine?

2 O: Sigurno je da sam čuo i kasnije sam imao priliku u literaturi da
3 pročitam sadržaj plana.

4 P: Jeste li znali da se Milan Martić protivio planu Z-4, da je čak
5 ustvari odbio i da ga pogleda? Jeste li za to znali?

6 O: To je van moga domašaja bilo da ja to saznam da li... da li je -

7 P: Jedna od odredbi sporazuma Z-4 trebala je da vodi ka reintegraciji
8 zapadne Slavonije u Hrvatsku. Je li tako?

9 O: Da.

10 P: No taj plan nikad nije usvojen i o njemu nikad nije postignut
11 dogovor. Je li tako?

12 O: Da ali samo dva... dva područja. To je kotar kao Glina i Knin.
13 zapadna Slavonija je tu bila iz toga plana isključena. A mene je interesovala
14 zapadna Slavonija. I mi smo u zapadnoj Slavoniji vrlo bili ogorčeni na to zašto
15 je zapadna Slavonija jednostavno izbačena iz plana Z-4.

16 P: Kada kažete "izbačena", da li mislite da kažete da zapadna Slavonija
17 treba da se vrati u Hrvatsku, da se reintegriše u Hrvatsku? I to je bilo ono što
18 je bilo predviđeno u Z-4.

19 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne znam"/ kako su kreatori plana Z-4
20 zamislili da s... zapadnu Slavoniju reintegriraju u Hrvatsku. Ali uglavnom se
21 govorilo o dva kot... dva kotara: Glina i Knin. O zapadnoj Slavoniji nije bilo
22 ni reči.

23 P: Također ste govorili o sporazumu o prekidu vatre iz marta 1994. i
24 rekli ste da ga nije poštovala hrvatska strana, ali ga je poštovala RSK. Sjećate
25 li ste da ste govorili o tom sporazumu o prekidu vatre?

26

27

28

29

30

1 O? Go... govorio sam.

2 P: Ustvari, kao i kod Vanceovog plana, vršena su kršenja ovoga sporazuma
3 od marta 1994. na obje strane, je li tako?

4 O: To su bila manja kršenja. Nije to tol'ko bilo u značajnom meri da bi
5 opterećivalo javnost ili... ne znam. Beznačajno.

6 P: Hoćete li da kažete da su kršenja na obje strane bila minorna,
7 beznačajna, da nisu bila dovoljno ozbiljna da bi se opterećivala javnost ili tu
8 govorite samo o jednoj strani?

9 O: O jednoj drugoj strani negde do 20. aprila 1995. godine. Onda je
10 počela tenzija oko zapadne Slavonije.

11 P: 20. aprila 1995., je li tako?

12 O: /prijevod engleskog transkripta: "Tačno."/

13 P: Hvala.

14 Imajući na umu ovo o čemu smo razgovarali, o ovim različitim predlozima,
15 sporazumima, kršenjima s obje strane, do aprila ili maja 1995. Hrvatska ustvari
16 nije imala nikakvog izbora ukoliko je željela reintegraciju zapadne Slavonije,
17 već da to učini silom. Je li tako? Jer bilo je sasvim jasno da je rukovodstvo
18 RSK vrlo čvrsto protiv bilo kakvog pregovaranja o zapadnoj Slavoniji.

19 O: Imala je načina. Međutim, Hrvatska je htela ratnu opciju.

20 P: A razlog zbog kojeg je međunarodna zajednica prihvatila upotrebu sile
21 od strane Hrvatske jest u suštini bila zbog opetovanog kršenja Vanceovog plana i
22 odbijanja srpske strane da ozbiljno pregovara o mirnom rješenju. I zbog toga je
23 međunarodna zajednica prihvatila upotrebu sile u maju 1995.?

24 O: Dobro, širok ja pojam međunarodna zajednica. Međutim, ima jedna
25
26
27
28
29
30

1 knjiga Jelene Gusokva... Guskov "Istorija jugoslovenske krize" gde ona
2 analitički pristupa ukupnoj krizi na jugoslovenskom prostoru. Član je Ruske
3 akademije nauka i od 219. do 229. strane možete pročitati -

4 P: Oprostite što Vas prekidam gospodine. Impresioniran sam specifičnošću
5 Vašeg citata. Samo sam htio da kažem da kratko odgovarate jer moramo pokriti još
6 neke teme, pa Vas molim da nam kratko odgovorite na ovo pitanje.

7 O: Tuđman je decidirano izjavio u odnosu na Krajinu da je Hrvatska rat
8 mogla izbeći, ali nije željela. Prema tome, Hrvatska je bila pobornik ratne
9 opcije. I čitavo vreme u martu 1995. Tuđman je obećao Holbrookeu da neće vojno
10 rešavati pitanje Krajine. I prevario ga je. To navodi Karl Bildt u svojoj knjizi
11 "Misijska mira".

12 P: Jučer ste govorili malo o operaciji "Bljesak" početkom maja 1995.
13 godine i rekli da prema grubim proračunima otprilike 284 osobe su identifikovane
14 kao ubijene u operaciji "Oluja."

15 Moje pitanje za Vas je sljedeće: Ti brojevi potiču od organizacije
16 Veritas iz Beograda, zar ne? Oni su naveli /prijevod engleskog transkripta:
17 "brojke koje ste Vi citirali?"/

18 O: /nečujno/ ona organizovano prikupljala to imenom i prezimenom. Po
19 imenu i prezimenu.

20 P: A da li ste znali da su oni ustvari dobili neke od svojih podataka od
21 hrvatske Komisije za nestale osobe i da je to jedan od izvora informacija? Jeste

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 li to znali?

2 O: Nije mi prisutan izvor ni iz kojih su izvora oni to prikupljali.

3 P: Također ste spomenuli jednu drugu brojku. Rekli ste da Vi lično
4 vjerujete da je ukupan broj ubijenih 2.500 ljudi. Sjećate li ste da ste nam to
5 rekli?

6 O: Rekoh 1.200, po mojoj proceni. Ne i dve i po. 1.200 ljudi, po mojoj
7 proceni.

8 P: U redu, hvala. To je vrlo važna ispravka zato što je u transkriptu
9 jučer bilo navedeno 2.500, a Vi ste ustvari rekli 1.200. Kako ste došli do te
10 brojke, tih 1.200 ljudi?

11 O: Neposredno sam bio učesnik i svojim očima sam lično u selu Novi Varoš
12 video najmanje stotinu žrtava. To je selo između autoputa i reke Save.

13 Drugo od jedinica... starešina jedinica koje su se izvlačile preko Save
14 na prostor južno od Save, dobijao sam izveštaje o viđenim žrtvama. Tako, recimo,
15 samo na potezu od Rajića do Bodegraja bilo je uz cestu više od 60 leševa. Zatim
16 u Medarima 38; samo neke da navodim. Gruba, kažem, procena je bila negde oko
17 1.200. Na sjevernoj zoni pogotovo.

18 P: U redu. To je Vaša procjena koja se bazirala na ovim ekstrapolacijama
19 koje ste nam upravo rekli, a to nije nešto što je potvrdila bilo koja
20 organizacija ili neki drugi izvor podataka koji nam možete spomenuti. Je li
21 tako?

22 O: Da. Još nije početa eskuma...ekshumacija na sektor... na prostoru
23 Sektora zapad. I još se ne zna. Ja mislim da će budućnost potvrditi moje
24 procene.

25

26

27

28

29

30

1 P: U svom iskazu jučer branilac Vam je pokazao dva transkripta. To su
2 bili transkripti sastanka predsjednika Tuđmana sa njegovim savjetnicima 29. i
3 30. maja 1995. Da li se sjećate da ste vidjeli ta dva dokumenta?

4 O: Video sam.

5 P: A sugestija je bila na osnovu ovih dokumenata da je Tuđman inscenirao
6 incident koji je provocirao i opravdao operaciju "Bljesak". To je bilo
7 sugerisano, zar ne?

8 O: Da. I Bobetko je sam u svojoj knjizi "Sve moje bitke" istakao da su
9 oni uradili neke stvari po dubini, misleći na prostor srpski u zapadnoj
10 Slavoniji. Jer pouzdano znam zato što sam tu večer bio na autoputu 28. na 29. da
11 niko od pripadnika srpske vojske Krajine nije otvarao vatru na vozila hrvatska.
12 Vatra je došla od ubačene diverzantsko-terorističke grupe hrvatske. E, tek su
13 onda pritrčali naši vojnici iz dubine jer je autoput bio u nadležnosti UNPROFOR-a.
14 To je insceniran slučaj sa ubistvom Hrvata na autoputu.

15 P: Htio bih na trenutak da se usredsredimo na datume. Ti su transkripti
16 od 29. i 30. aprila 1995., ali incidenti koji su na neki način izvršili
17 provokaciju ili predstavljali opravdanje za operaciju "Bljesak" su događaji koji
18 su se dogodili prije 29. i 30., znači prije tih sastanaka? Je li tako?

19 O: Ja ne znam na čega je mislio. Uglavnom Bobetko je dao do znanja u
20 knjizi, sugerisao da su odradili neke stvari po dubini. A to je to. Jer mi smo
21 se čudili otkud vatra na autoputu kad naše jedinice nisu bile na autoputu. A

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 iskorištena je situacija da se isprovocira da bi se dobio povod. I ubistvo
2 Tihomira Blagojevića na pumpi u Gradiškoj isto je povod.

3 P: Kada je Tihomir - ne sjećam se njegovog prezimena - kada je on
4 ubijen?

5 O: Tihomir Blagojević ubijen je oko 19 časova 28., 28. aprila na pumpi
6 benzinskoj u Novoj Gradiški. Ubijen je nožem.

7 P: Sada ću Vas zamoliti da pogledamo jedan dokument. On nosi broj 99.
8 Zamolio bih da se prikaže na ekranima.

9 Gospodine Periću, da li Vi prepoznajete ovaj dokument?

10 O: Prepoznajem.

11 P: Ovo je izvještaj o uzrocima i načinu pada zapadne Slavonije, a datum
12 je 11. jul 1995. Je li tako?

13 O: Tačno.

14 P: Komisija koja je sačinila ovaj izvještaj, navedena su imena. A kao 2.
15 je pukovnik Perić Slobodan. Vi ste bili član te komisije?

16 O: Da.

17 P: Sada bih zamolio da pogledamo na brzinu zadnju stranicu na B/H/S-u.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja bih želio da shvatim nešto o
19 sastavu te komisije. Koji je svjedok, broj 1 ili broj 2?

20 G. BLACK: [simultani prijevod] Očito broj 2, ali pitat ću svjedoka.

21 P: Gospodine Perić, na ovoj prvoj strani, kao što je predsjedavajući
22 sudija napomenuo, postoje dva Slobodana Perića. Prvi je Slobodan Perić, ministar
23 unutrašnjih poslova, a drugi je pukovnik Slobodan Perić. Koji od te dvojice ste
24 Vi?

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /prijevod engleskog transkripta: "Ili
2 ste vi obojica?"/

3 SVJEDOK: Časni Sude, nije nikakav rod mi, ali, eto, on je... isto ima
4 ime i prezime kao i ja i izabran je za ministra unutrašnjih poslova. Tako da
5 nismo ništa u rodu. Jednostavno isto ime i prezime. Hvala.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Periću. Sada bar
7 znamo koji ste Vi u ovom dokumentu.

8 G. BLACK: [simultani prijevod].

9 P: Sada pogledajmo zadnju stranu. Možete li da potvrdite da je na drugom
10 mjestu Vaš potpis kao potpisnika ovog izvještaja?

11 O: Da.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to drugo, pod tačkom dva?

13 Da, točka dva.

14 G. BLACK: [simultani prijevod]

15 P: Ovaj je sačinjen na osnovu izjava i razgovora vođenih sa većim brojem
16 ljudi direktno uključenih u te događaje uključujući i samog Milana Martića i
17 druge. Da li je to tako?

18 O: Tačno.

19 P: Sada bih da se ponovo vratimo na prvu stranu. Ti su ljudi navedeni na
20 početku dokumenta, svi ljudi koji su bili konsultovani u pisanju ovog
21 izvještaja? Je li tako?

22 O: N... nemam prvu stranu.

23 E, hvala.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zamolio bih da pogledamo sljedeću stranu. Gospodine Periću, ovo je
2 nastavak liste imena sa kojima su izvršene konsultacije prilikom izrade ovog
3 izvještaja. Je li to tačno?

4 O: Tačno.

5 P: Sada bih zamolio da pogledamo sljedeću stranu. To je strana 3 na
6 B/H/S-u i strana 4 na engleskom jeziku.

7 Znači, strana 3 na B/H/S-u i strana 4 na engleskom.

8 Gospodine Periću, vidite ovdje naslov pod tačkom 1 "Kako je pala zapadna
9 Slavonija?" /prijevod engleskog transkripta: "Zašto je pala zapadna Slavonija?"/
10 Vidite li to?

11 O: Vidim.

12 P: A odmah ispod toga stoji: "Odlukom predsjednika republike", a tu se
13 misli na Milana Martića "od 24.04.1995. zatvoren je autoput na 24 časa, od 6h
14 24. aprila do 6h ujutro 25. aprila 1995." I to je tačno, zar ne?

15 O: Tačno.

16 P: Sljedeći pasus kaže: "U danima 25., 26. i 27. aprila 1995. godine
17 zapadnu Slavoniju su posjetili predsjednik Martić i komandant Čelaketić. Održali
18 su više sastanaka i javnih skupova na kojima su izjavljivali da će se situacija
19 oko autoputa iskomplikovati i da je RSK spremna da brani i odbrani zapadnu
20 Slavoniju i da čak vrati dio okupiranog teritorija."

21 I to je tačno, zar ne?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tačno.

2 P: Zatim sljedeći pasus. Pročitajte samo prvi red pa ćemo onda preći na
3 sljedeću stranu na B/H/S-u.

4 U sljedećem paragrafu se objašnjava, kao što ste i maloprije rekli, da
5 je Tihomir Blagojević koji je Srbin ubijen na pumpnoj stanici 28. aprila 1995.,
6 a ubio ga je Hrvat iz njegovog rodnog sela. Je li tako?

7 O: Tačno.

8 P: Nakon toga, kao što stoji u izvještaju, nekoliko građana hrvatske
9 nacionalnosti ubijeno je 28., 29. aprila na dijelu autoputa koji prolazi kroz
10 teritoriju. I to ukazuje da državni organi nisu do danas utvrdili tko su
11 počinitelji ubistva građana Hrvatske na autoputu. I to je tačno, zar ne?

12 O: Mi smo imali informaciju da su ubijena tri i da je ranjena četiri, i
13 da su UNPROFOR... UNPROFOR ih je, ovaj, transportovao u... na lečenje, ranjene,
14 u Novu Gradišku.

15 P: To se sve dogodilo u noći između 28. i 29 aprila. Je li tako?

16 O: /nečujno/ Lično sam bio na autoputu tu noć.

17 P: Nemoguće je, zar ne, da hrvatski predsjednik Tuđman 29. i 30. aprila
18 može da inscenira događaje koji su se ustvari dogodili prije toga?

19 O: Ja nisam ni rekao za ono što sam video u onom transkriptu, ali, ovaj,
20 naslutio sam kad sam čitao Bobetkovu knjigu da je to smišljena provokacija.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ustvari, kada je od Vas zatraženo da pogledate te transkripte, Vi ste
2 rekli da to potvrđuje da je Hrvatska inscenirala incidente koji su opravdali
3 događaje u zapadnoj Slavoniji. To je ono što ste jučer rekli, zar ne?

4 O: Rekao sam da se služe time. Inače na ovom prostoru čitavom ta je igra
5 poznata od Markala od Sarajeva, pa do -

6 /.../

7 P: Ali pretpostavljam da se Vi slažete sa mnom da na ovim sastancima od
8 29. i 30. čije ste transkripte vidjeli, nije bilo moguće da su planirali
9 incidente koji su se dogodili prije nego što su se ti sastanci održali. To je
10 stvar čisto logike, zar ne?

11 O: Gospodine Black, ako je 25. aprila Bobetko referisao Tuđmanu da su
12 snage spremne za napad na zapadnu Slavoniju i privučene, kao vojnik znam da se
13 odrade neke radnje pre. Znači prvo pre agresije idu izviđačke i diverzantske
14 grupe i tako dalje i tako dalje. Tako da nijednog trenutka ne sumnjam da taj
15 incident nije insceniran.

16 P: Gospodine Periću, prvo ću zamoliti da odgovorite na moje pitanje, a
17 to je sljedeće: Na ovim sastancima 29. i 30. bilo je nemoguće da se planira
18 insceniranje događaja koji su se dogodili prije tih sastanaka. Zar se ne slažete
19 sa mnom?

20 O: Ne bi se složio zato što i administracija i birokratija mogu
21 izmijenit datum kad hoće. Datum ništa ne znači na dokumentu; izmeni se.

22 P: Datumi na ovom izvještaju koji gledamo, to su tačni datumi, zar ne?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tačni su.

2 P: Znači, osim ako neko nije zlonamjerno promijenio datume na
3 transkriptima koje smo jučer gledali, onda ako su se ti sastanci doista odigrali
4 29. i 30., onda se na njima nisu mogli planirati i inscenirati događaji koji su
5 se dogodili između 28. i 29. Da li je to tačno?

6 O: Po mom ličnom rezonu kao vojnika, koji cenim situaciju, to je urađeno
7 ranije, a kasnije se ubacilo u transkripte da prikaže se, eto, kako... kad prođe
8 nešto, onda je to kao... To je vešto maskiranje. To je urađeno ranije i naknadno
9 ubačeno u transkript.

10 P: To je znači Vaše objašnjenje da su datumi ovih transkripata pogrešni
11 i da su ti razgovori ustvari održani prije nego što se ovdje kaže da su održani?

12 O: Ne bih se složio u delu ovome. Složio bih se da je radnja odrađena, a
13 rečeno je na sastanku kao... da bi... da bi prošlo samo.

14 P: Gospodine, prevodiocima je bilo malo teško da Vas shvate. Da li Vi
15 kažete da su oni ustvari inscenirali događaje, a onda su se kasnije pretvarali
16 da razgovaraju o tim događajima 29. i 30. Da li je to Vaše objašnjenje?

17 O: Pa, upravo to.

18 P: Zamolio bih da pogledamo stranu 6 na engleskom i na B/H/S-u. Na
19 B/H/S-u to je odmah na vrhu strane, ovaj prvi paragraf i tu se kaže: "Odluka
20 naših vlasti, odnosno Glavnog štaba srpske vojske Krajine da se autoput ne
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 otvori, poslužila je hrvatskoj strani kao neposredni povod i opravdanje pred
2 međunarodnom javnošću za agresiju na RSK, odnosno zapadnu Slavoniju."

3 To je bio zaključak te komisije. Je li to tačno?

4 O: Tačno je.

5 P: Hvala. Završili smo s tim dokumentom.

6 I najzad, gospodine Periću, da li ćete se složiti sa mnom da ništa od
7 onoga što ste rekli da se desilo u operaciji "Bljesak" - govorili ste o
8 zločinima koje je počinila hrvatska strana protiv srpske strane - složićete se
9 sa mnom da ništa od onoga za šta kažete da desilo tamo ne bi moglo da opravda
10 zločine, odnosno ratne zločine protiv čovečnosti protiv hrvatskih civila. Da li
11 se slažete sa time?

12 O: Ne mogu... ne mogu... suštinu Vašeg pitanja shvatiti. Ako bi, molio
13 bi, ako može -

14 P: Svakako. Nisam jasno postavio pitanje. Pokušaću da budem jasniji.

15 Sjećate se da ste nam govorili o onome šta se dešavalo tokom operacije
16 "Bljesak"? Rekli ste nam šta mislite koliko je ljudi poginulo u toj operaciji.
17 Ne biste li se složili sa mnom da ništa od toga za šta kažete da se tamo desilo,
18 a šta ste objasnili, ne bi moglo da opravda potonje ratne zločine, odnosno
19 zločine protiv hrvatskih civila, protiv čovečnosti koji će se kasnije desiti?

20 O: Ja ne znam na koje zločine koji se kasnije mogu desiti
21 protiv hrvatskih civila... e, posle te operacije "Bljesak". Na koje
22 zločine mislite protiv hrvatskih civila posle operacije "Bljesak".

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ne razumem.

2 P: Moje pitanje je bilo opštije. Bilo koje zločine, ono što se desilo u
3 operaciji "Bljesak", po Vašem mišljenju, ne bi moglo da opravda nikakve potonje
4 zločine bilo gdje počinjene protiv hrvatskih civila, zar ne?

5 O: Ja ne znam šta Vi hoćete time da mi... da mi kažete. Nije mi to
6 jasno, da zločin ne opravdava zločin. Mislim, tako sam shvatio: da zločin ne
7 opravdava zločin.

8 P: Da. To je bila poenta moga pitanja u vezi sa opravdavanjem. I
9 složit ćete se sa mnom da ništa od onoga za što ste rekli da se desilo prilikom
10 operacije "Bljesak" ne bi moglo opravdati zločin koji će se kasnije desiti
11 protiv hrvatskih civila?

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Nije li to pomalo apstraktno
13 pitanje, pravno pitanje pitanje; bolje rečeno, vrlo apstraktno pitanje.

14 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ne mislim nužno u pravnom
15 smislu. Ja hoću da znam koje je njegovo mišljenje o tome, da li se radi naprosto
16 o opravdavanju. To je bila poenta moga pitanja

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li mu postavljate pitanje
18 kao nekome na funkciji oficira?

19 G. BLACK: [simultani prijevod] Tačno, časni Sude, odnosno profesionalnom
20 oficiru JNA.

21 Može li svedok da odgovori na pitanje?

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Može, izvolite.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sudija Hoepfel je rekao da. Izvolite.

24 SVJEDOK: Časni Sude, jasno je meni što imputira gospodin Black: Da li
25 opravdavaju to što je Hrvatska uradila u "Bljesku", posebno u Varoši, kasnije

26

27

28

29

30

1 neke zločine protiv hrvatskih civila. Imputira mi granatiranje hrvatskih gradova
2 i Zagreba. Ako na to misli gospodin Black, onda ću mu ja reći ovo: Nemojte ići
3 logikom pojedinih međunarodni' subjekata da kažete da je svaki smrtni slučaj
4 Srbina lakši smrtni slučaj. A to iz prakse na ovom prostoru i vođenja ratova, to
5 sam doživio kao oficir, da se zločin prema Srbima skriva, a svaki zločin
6 prema... ili... ili žrtva prema drugim narodima taj se eksponira u javnosti i
7 di... daje mu se... daje mu se neki...

8 Nema lakši' smrtnih slučajeva i težih. Svi su teški.

9 G. BLACK: [simultani prijevod]

10 P: Gospodine, molim Vas, nemojte pretpostavljati o čemu govorim i da li
11 biste, molim Vas, odgovorili na moje pitanje? Sad ste održali govor, no ma šta
12 da se desilo u operaciji "Bljesak", Vi ćete se složiti sa mnom, zar ne, da to ne
13 opravdava ratne zločine ili zločine protiv čovječnosti bilo gdje? Ili se pak ne
14 slažete sa ovim što kažem?

15 P: Ne slažem se u tom smislu što mi isto tako imputirate apstraktno
16 nešto. Ne mogu jasno ja saže...sažetak, bit Vašeg pitanja shvatiti.

17 P: Prekinut ću Vas. Ja Vam ništa ne imputiram. Ja Vam postavljam opšte
18 pitanje.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja mogu da zamislim da se Vaše
20 pitanje odnosi konkretno na pitanja koja su se desila u operaciji "Bljesak". Ono
21 čak nije opštenito.

22 G. BLACK: [simultani prijevod] Tačno, časni Sude. Ono je konkretno u
23
24
25
26
27
28
29
30

1 smislu da pitam o onim stvarima za koje je svjedok rekao da su se desile u
2 operaciji "Bljesak" da li to opravdava potonje zločine ukoliko su se desili.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to apstraktno pitanje?

4 G. BLACK: [simultani prijevod] Ono je apstraktno ili opštenito. Ja ga ne
5 pitam da kaže da li to opravdava konkretan zločin kasnije ili konkretan zločin
6 na određenom mjestu nego opštenito. Da li takve stvari koje su se desile mogu
7 biti opravdanje za ratne zločine ili zločine protiv čovečnosti? To je suština
8 moga pitanja.

9 P: Možete li odgovoriti na ovo pitanje i da li sam bio jasan?

10 O: U suštini Vi mislite oko za oko, zub za zub. Evo, tako sam shvatio
11 Vaše pitanje da li, znači, ako su Hrvati napravili zloč...zločin u Varošu i u
12 Slavoniji, da li sada Srbi mogu da naprave zločin protiv Hrvata da im to bude
13 opravdanje jer su i oni napravili zločin, ako Vas tako ja razumem. Jer ja sam
14 tako shvatio pitanje.

15 P: To je blizu. No, zašto ne odgovorite na to pitanje koje ste sami
16 formulisali.

17 Pretpostavimo da je bilo zločina protiv Hrvata. Da li bi ti zločini onda
18 opravdali zločine iz odmazde počinjene od strane Srba protiv civila?

19 O: Pa po mome ličnom... rat je specifična pojava i... i tu se... tu se
20 ne može baš puno zdravorazumski raditi. Lako je sada o tome.

21 Smatram u celini da svaki zločin rađa zločin. Znači ako je napravljen
22 ovde zločin i ako se ide u perspektivi da se nekome uzvrati, znači ako mene neko

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ošamari, ja ću mu reći hvala, pa ću turiti i drugi obraz da me i drugi put
2 ošamari. Sigurno je da ću uzvratiti. Prema tome, mislim da je suština mog
3 odgovora u tome.

4 P: Dobro. Ja ne govorim o šamarima. Ja govorim o zločinima protiv
5 čovječnosti i raznim zločinima, o ranjavanju i ubijanju civila. Ja u tom
6 kontekstu Vam postavljam ovo pitanje.

7 Kao oficir JNA da li ste Vi obučavani i da li ste dobili neka osnovna
8 znanja iz oblasti ratnoga prava i pravila i zakona ratovanja?

9 O: Da, dobio sam. I nadam se da sam ga poštivao u izuzetno velikoj mjeri
10 u odnosu na moje protivnike koji to nisu radili. Nijedan zločin nisam naredio -

11 P: Ovdje ću Vas zaustavit, gospodine. Ja ne sugerišem ništa o tome da
12 ste Vi naređivali zločine. Ja samo postavljam jedno drugačije pitanje.

13 Imajući u vidu ovo tumačenje koje ste Vi imali o pravima ratovanja, ako
14 ste mislili da je počinjen zločin protiv nekoga, to nije opravdavalo da Vi
15 počete da ubijate civile, zar ne? To nije opravdanje za zločine protiv nevinih
16 civila, zar ne?

17 O: Ja ne znam na koje se civile misli i koji je zločin izvršen. Ali ja
18 znam da je izvršen zločin prvenstveno nad civilima u zapadnoj Slavoniji. I tu
19 potvrdu imam od visokog -

20 P: Prekinut ću Vas. Gospodine, ja tvrdim da ovo nije pitanje na koje je
21 teško odgovoriti, a Vi odbijate da odgovorite.

22 Prema Vašem shvatanju ratnoga prava, ako mislite da su počinjeni neki
23 zločini, da li će to opravdati da vi ubijate nevine civile, da ranjavate
24 nevine civile, čineći na taj način ratne zločin ili zločine protiv

25

26

27

28

29

30

1 čovječnosti? A ti potonji zločini su opravdani po Vašem mišljenju? Možete li
2 odgovoriti na to pitanje?

3 O: Ja ne vidim da... da sam... Ne izbegavam ja odgovor, ali ja... ja
4 stvarno ne znam s... sa tim pitanjem šta Vi hoćete. Ja nit sam naređivao kome da
5 puca na civile, da ubija civile da bi vratio za to što se desilo da su
6 masakrirani civili u zapadnoj Slavoniji. Nikome nisam naređivao, niti bi
7 naređivo bez obzira... posebno ne bi civile. E, nego bi vojne ciljeve -

8 P: Gospodine, prekinuću Vas. Zašto to ne biste uradili? Ja Vas ne pitam
9 o tome šta ste uradili, nego kažete da ne biste naredili zločine protiv civila.
10 Zašto ne?

11 O: Ne bi naredio zato što je... vojnička čast mi nalaže da vojnik sa
12 vojnikom ratuje, a ne protiv civila. Vojnički je vojnik sa vojnikom da se bije u
13 borbi, a ne protiv civila.

14 P: Nemam više pitanja, časni Sude.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Gospodine Black.

16 Vidim da je došlo vrijeme za kraj sjednice. Gospodine Peroviću, da li
17 ćete sutra obaviti dodatno ispitivanje?

18 G. PEROVIĆ: Ja ću sutra imati dodatno ispitivanje u trajanju ne dužem od
19 15 minuta, najviše 20.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Onda ćemo to uraditi sutra jer za
21 danas smo završili sa radom. Samo hoću da Vam kažem, gospodine Peroviću,
22 zamoliti Vas da pogledate pravilo 90 (H), podtačka 1 Pravilnika o postupku i
23 dokazima, a ono se odnosi na nešto o čemu smo govorili nešto ranije.

24

25

26

27

28

29

30

